

HET RASTER vzw
BEGELEIDING RONDOM AUTISME

JAARVERSLAG 2022

JAARVERSLAG 2022

Inhoud

Inleiding	3
Ontwikkelingen in de zorgsector	4
Werking in cijfers	8
Accenten in de begeleiding	12
Liga Autisme Vlaanderen	18
Projecten in de kijker	25
Werken aan kwaliteit	27
Vorming, training en opleiding	28
Tevredenheid van onze cliënten	31
Werken in Het Raster	32
Wereld Autisme Dag 2022	34
GDPR	35
Financiën	36
Vooruitblik op 2023	37

HET RASTER vzw
BEGELEIDING RONDOM AUTISME

Het Raster vzw - hoofdzetel

Boomsesteenweg 510A - 2020 Antwerpen - Tel 03 830 35 89
Website: www.hetraster.be – E-mail: info@hetraster.be
Rekeningnummer: BE57 7350 0361 3135 - BIC: KREDBEBB
ondernemingsnummer 0476.639.588

Het Raster Antwerpen

Boomsesteenweg 510A - 2020 Antwerpen - Tel 03 830 35 89

Het Raster Halle-Vilvoorde-Brussel

August De Boeckstraat 20 - 1800 Vilvoorde - Tel 02 757 11 18

Het Raster Kempen

Tramwissel 5 - 2360 Oud-Turnhout - Tel 014 75 39 70

Het Raster Leuven

Abdijstraat 1 - 3001 Leuven - Tel 016 85 09 01

Het Raster wordt erkend en gesubsidieerd door
het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap

Inleiding

2022 was een moeilijk jaar voor Het Raster. Voor het derde jaar op rij werd onze werking ernstig verstoord door COVID-19. Vooral in het voorjaar waren er nog veel besmettingen. Door ziekte en quarantaine van begeleiders en cliënten, werden heel wat begeleidingen afgezegd. En dat vaak op het laatste moment.

Maar het was niet alleen de coronapandemie die maar bleef aanslepen. Er kwamen steeds meer onheilsberichten over de klimaatverandering. Er brak een grote oorlog uit in Europa, gevolgd door inflatie en een energiecrisis. Nogal wat mensen kregen het mentaal zwaar te verduren. Ze leden onder een bedrukte stemming, voelden zich angstig, gespannen of vermoeid. Sommigen begonnen te twijfelen aan de toekomst en aan de keuzes die ze maakten.

De krapte op de arbeidsmarkt liet zich afgelopen jaar ook in onze sector hard gevoelen. Net als vele andere welzijnsorganisaties werden we geconfronteerd met een groter personeelsverloop. Eén van onze Antwerpse teams ging door een diep dal. Er leefde ongenoegen en er was ontevredenheid. Met pijn in het hart zagen we in dat team ongeveer een derde van de begeleiders vertrekken. Dat betekende een verlies van expertise en het zette extra druk op de overblijvers. Gelukkig konden we nieuwe, gemotiveerde collega's aantrekken. Die moesten echter eerst grondig worden opgeleid. En dat kost tijd en energie. Ondertussen zijn er belangrijke stappen gezet in de richting van duurzaam herstel. Dat stemt ons hoopvol.

Al deze factoren hebben ertoe geleid dat we in 2022 onze werking niet opnieuw op volle kracht hebben kunnen brengen. Voor het eerst behalen we daardoor niet al onze erkenningsnormen. Het Raster is trouwens niet alleen. We weten dat er in Vlaanderen nog heel wat thuisbegeleidingsdiensten in dezelfde situatie zitten. Anderen haalden hun norm maar heel nipt. En dat alleen maar dankzij uitzonderlijke maatregelen.

Het VAPH beseft dat diensten die worden gesubsidieerd op basis van hun prestaties bijzonder kwetsbaar zijn in tijden als deze. Net als de vorige twee jaren, werd daarom het aantal te realiseren begeleidingen verlaagd. De compensatie was echter onvoldoende. De financiële gevolgen van het niet behalen van onze erkenning zijn aanzienlijk. Het Raster blijft ondanks deze tegenvaller financieel gezond, maar het spreekt voor zich dat we ervoor willen zorgen dat we vanaf 2023 opnieuw de norm halen. Dat is immers de basis van de subsidiëring van ons personeel en van onze werking.

Tot zover het slechte nieuws. We haalden onze erkenning niet. Maar dat neemt niet weg dat er door onze medewerkers opnieuw bijzonder veel en goed werk is verricht. En dat vaak in moeilijke omstandigheden. Bewijs daarvan is de grote tevredenheid van onze cliënten. Zij loven de bekwaamheid, de professionaliteit en het engagement van onze medewerkers.

Velen geven aan dat
Het Raster de

kwaliteit van hun leven aanzienlijk heeft verbeterd. Daar doen we het voor. We zijn trots op de veerkracht van onze medewerkers. Zij zijn ons grootste kapitaal.

Eind 2020 kochten we in Heverlee een voormalig bankkantoor aan. Het gebouw werd volledig gestript, verbouwd en opnieuw ingericht. Team Leuven nam er zijn intrek in februari 2022. Onze nieuwe locatie biedt optimale omstandigheden voor cliënten om in een rustige en autismevriendelijke sfeer individuele gesprekken en groepsbegeleidingen te volgen. We openden er ook een gloednieuwe Autitheek waar iedereen terecht kan voor boeken, educatief materiaal of informatie rond autisme. Na Antwerpen en Oud-Turnhout is dit ons derde informatie- en documentatiecentrum autisme.

In 2017 richtten we samen met de andere Vlaamse thuisbegeleidingsdiensten autisme de Liga Autisme Vlaanderen op. Hier bundelen we onze krachten om projecten te realiseren die de provinciale werking overstijgen. Verderop in dit jaarverslag zal je zien dat ook hier weer bergen werk werden verzet. We organiseerden opnieuw autismespecifieke kampen en vakanties voor kinderen, jongeren en volwassenen. We werkten mee aan 'Het kaartje van Guus', een kinderboek van auteur Janne Janssens. Op 19 mei organiseerden we ons tweede Ligacongres met als thema 'Autismevriendelijk Vlaanderen. Over de brug tussen wetenschap en praktijk'. In het kader van Wereld Autisme Dag herhaalden we onze succesvolle KELvoorAutisme-campagne. En dan is er nog onze Autisme Chat waarmee we Vlaanderenbreed een gespecialiseerd chathulpaanbod voor personen met autisme en hun directe netwerk realiseren.

Het kabinet welzijn heeft heel wat middelen vrijgemaakt voor uitbreiding van de sector ondersteuning van personen met een handicap. De middelen voor uitbreiding van de rechtstreeks toegankelijke hulp werden in december 2022 eindelijk vrijgegeven. Waarom dat zo lang moest duren, lees je verderop in dit jaarverslag. Doordat we de voorbije drie jaar geen uitbreiding kregen, liep het aantal wachtenden verder op. We zagen ons dan ook opnieuw genoodzaakt om regelmatig een aanmeldstop in te voeren. Een onvermijdelijk gevolg is dat de aanmelddruk alleen maar verder toeneemt.

Op de volgende bladzijden staan we eerst even stil bij de ontwikkelingen in onze sector. Daarna vind je een beschrijving van onze werking in 2022, van de essentiële cijfergegevens en van de belangrijkste verwezenlijkingen van het afgelopen jaar.

Erik Buelens
algemeen directeur

Ontwikkelingen in de zorgsector

In de eerste helft van 2022 namen de coronabesmettingen geleidelijk af. De naweeën blijven echter nog lang nadien voelbaar. De arbeidsomstandigheden in ziekenhuizen, woonzorgcentra maar ook in diensten ter ondersteuning van mensen met een handicap, hebben de voorbije jaren heel veel gevergd van de mensen die er tewerkgesteld zijn. Soms te veel. Heel wat zorgverleners vielen uit of verlieten de sector. De overheid reageerde prompt door de loon- en arbeidsvoorwaarden in onze sector te verbeteren. De nieuwe barema's zijn een belangrijke opstap naar IFIC, een nieuw functieclassificatie- en verloningssysteem dat ook in onze sector zal worden ingevoerd. Desondanks worden tal van organisaties nog steeds geconfronteerd met een verhoogd personeelsverloop en -tekort. We zullen de komende jaren terdege rekening moeten houden met de krapte op de arbeidsmarkt. Om voldoende deskundig personeel te kunnen blijven aantrekken, doet Het Raster er alles aan om een aantrekkelijke werkgever te blijven.

Heel wat mensen hadden het afgelopen jaar moeilijk om de draad van hun leven van voor corona weer op te pikken. Dat had ook te maken met nieuwe problemen die opdoken. Rusland viel Oekraïne binnen. De gevolgen van deze oorlog lieten zich ook bij ons duidelijk gevoelen: een nieuwe vluchtelingenstroom, de dreiging om meegesleurd te worden in een nieuw mondiaal conflict, inflatie, een voedsel- en energiecrisis. Ook de sector ondersteuning van

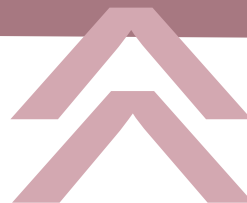
personen met een handicap deelde in de klappen. Heel wat zorgvoorzieningen dreigden in het rood te gaan door de hooglopende facturen. De Vlaamse overheid nam dan wel een aantal eenmalige compenserende maatregelen, toch blijft de financiële draagkracht van de sector een grote bezorgdheid. De werkingsmiddelen werden al meer dan 10 jaar niet meer geïndexeerd. De voorbije jaren werd er flink gesnoeid in de subsidies van de zorgaanbieders. En die tendens zal zich de komende jaren ongetwijfeld doorzetten. We moeten het steeds met minder doen. Dat wordt stilaan onhoudbaar. En dat terwijl we weten dat de toestand van de Vlaamse overheidsfinanciën verre van rooskleurig is. Het Raster blijft dus in een zeer veranderlijke, onvoorspelbare omgeving actief.

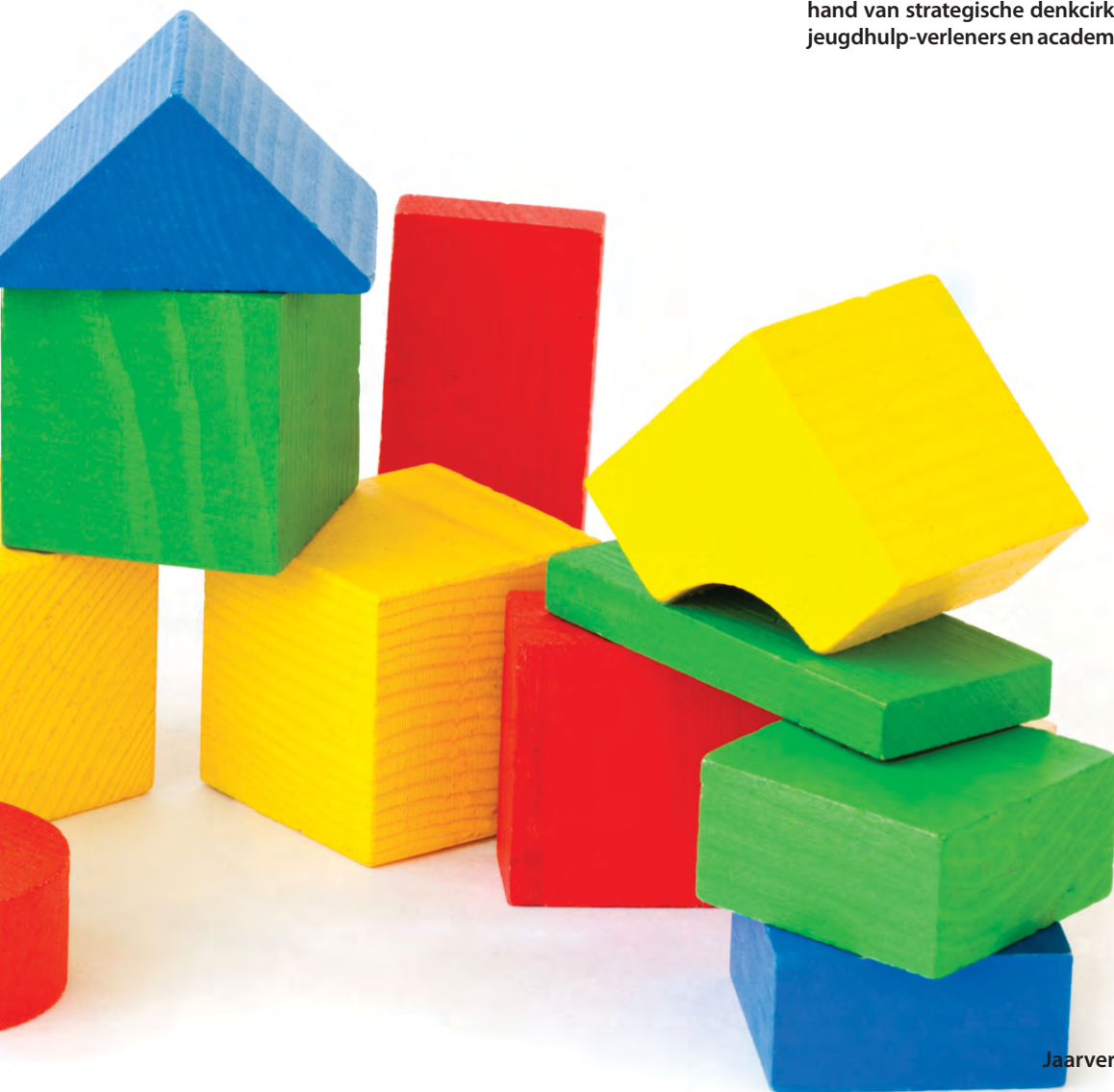
In 2017 werd de persoonsvolgende financiering ingevoerd voor volwassen personen met een handicap. Deze ingrijpende verandering heeft echter lang niet alle verwachtingen kunnen inlossen. Het systeem wordt als complex ervaren en gebruikers zijn niet altijd voldoende geïnformeerd. De ervaren problemen houden niet uitsluitend verband met het systeem op zich, maar worden ook gecreëerd doordat er nog altijd niet voor iedere persoon met een beperking zorggarantie is. De voorbije jaren werden wel grote inspanningen geleverd voor de meest dringende vragen naar een persoonsvolgend budget. De huidige Vlaamse regering trok in totaal 250 miljoen euro uit voor de uitbreiding van de sector ondersteuning van personen met een handicap. Ongeveer alle mensen die in de hoogste prioriteitengroep stonden te wachten, kregen hun budget. Voor deze groep werd ook een zorggarantie ingevoerd. Ook voor de tweede prioriteitengroep PVB werd geld vrijgemaakt. Onvoldoende echter om iedereen zijn volledige budget te kunnen geven. Voor de derde en laatste prioriteitengroep tenslotte, is er geen geld voorzien. Daarvoor zijn nog steeds geen oplossingen gevonden.

Het ziet er hoe langer hoe meer naar uit dat een gelijkaardig systeem van persoons-volgende financiering voor minderjarigen met een beperking niet zal worden geïnstalleerd. Dat was nochtans de bedoeling. In de plaats daarvan kwam er een verruiming van de bestedings-mogelijkheden van het Persoonlijke Assistentiebudget en wordt de werking van de residentiële minderjarigen-voorzieningen in de sector herdacht.

De huidige Vlaamse regering trok in totaal 250 miljoen euro uit voor de uitbreiding van de sector ondersteuning van personen met een handicap.

In 2022 werd verder nagedacht over hoe de ondersteuning van kinderen, jongeren en gezinnen over alle Vlaamse welzijnssectoren heen, kan worden gestroomlijnd. 'Hulp moet zo vroeg mogelijk ingezet worden en dicht bij gezinnen staan. Hulpverlening moet plaatsvinden in de eigen leefwereld van gezinnen en jongeren, in de buurt, in de school. En uiteraard ook in een sterkere eerste lijn'. Zo staat het in de conceptnota 'Vroeg en Nabij' die de voormalige welzijnsminister Wouter Beke lanceerde. Aan de hand van strategische denkcirkels formuleerden experts, jeugdhulp-verleners en academici concrete voorstellen.

Zes thema's staan daarin centraal: lokale netwerken, erkennen & subsidiëren, inschaling & diagnostiek, bovenlokale netwerken, kinderopvang en continuïteit. De voorlopige conclusies werden neergeschreven in een concepttekst. Die oogst in onze sector echter veel kritiek. Mooie principes, maar alles blijft heel vaag. Er zijn onvoldoende rechtswaarborgen voor zorgaanbieders. Het verschuiven van de regie naar lokale netwerken, roept heel wat vragen op. Er is geen budgettair kader. De doelgroep personen met een handicap is te weinig gekend door de beleidsfactoren van Jeugdhulp. Goede praktijken die er vandaag zijn, worden in de nota niet benoemd. Welzijnsminister Crevits toonde wel begrip voor de bezorgdheden van onze sector, maar toch wil de Vlaamse regering de ingrijpende vernieuwing doordrukken.

In 2019 werd de reorganisatie van de eerstelijnszorg in Vlaanderen ingezet. De lokale besturen krijgen hierbij de

regierol. Eerstelijnszones en regionale zorgregio's werden ingericht met het oog op 'nabije zorg'. Op Vlaams niveau werd VIVEL opgericht, het Vlaams Instituut Voor de Eerste Lijn. Het geïntegreerd breed onthaal zal de komende jaren verder worden uitgerold. Dit is een samenwerkingsverband van de maatschappelijke zorgpartners, bijvoorbeeld OCMW en CAW, in een eerstelijnszone. In de regionale zorgzones zal worden afgestemd over interregionale en intersectorale samenwerking. In de loop van de volgende jaren zullen we onze werking afstemmen op deze nieuwe inrichting van het Vlaamse zorglandschap.

Voor de diensten als Het Raster die rechtstreeks toegankelijke hulp aanbieden, was er van in het begin van de huidige Vlaamse legislatuur 20 miljoen euro voorzien voor uitbreiding. Ondanks de grote noden en de vele wachtenden op ondersteuning, werden de middelen pas eind 2022 verdeeld. Dat het zo lang moest duren, heeft alles

te maken met de eis van de gebruikersverenigingen om de rechtstreeks toegankelijke hulp eerst grondig te vernieuwen. Er wordt beslist om met een pilootfase te werken. Eind oktober kunnen initiatiefnemers projecten indienen waarvoor dan bij goedkeuring een tijdelijke erkenning wordt verleend. De projecten moeten beantwoorden aan de volgende principes: snel en flexibel inzetbaar, laagdrempelig toegankelijk en nabij, vraaggericht en op maat, geïntegreerd met en afgestemd op niet-VAPH-ondersteuning.

Het Raster dient verschillende aanvragen in. Eind december vernemen we dat de meeste van onze projecten goedgekeurd zijn. Daar zijn we blij om. Dat zal ons in staat stellen om onze werking in 2023 verder uit te bouwen en om de komende jaren heel wat meer mensen met autisme en hun omgeving te ondersteunen.

Het Raster zal constructief blijven samenwerken met de overheid om de rechtstreeks toegankelijke hulp waar mogelijk nog te verbeteren. Wij willen er immers toe bijdragen dat alle mensen met autisme een kwaliteitsvol leven kunnen leiden in een open en warm Vlaanderen.

In 2022 werd verder nagedacht over hoe de ondersteuning van kinderen, jongeren en gezinnen over alle Vlaamse welzijnssectoren heen, kan worden gestroomlijnd.

Werking in cijfers

ERKENNINGEN PRESTATIES

Het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) erkent Het Raster als aanbieder van rechtstreeks toegankelijke hulp (RTH). Deze erkenning wordt uitgedrukt in personeelspunten en geeft aan hoeveel personeel maximaal wordt gesubsidieerd, op voorwaarde dat het opgelegde aantal begeleidingen wordt gerealiseerd. Voor het kalenderjaar 2022 is Het Raster Antwerpen erkend voor 3478 RTH-punten en Het Raster Vlaams-Brabant voor 2030 RTH-punten. Onze totale RTH-erkenning bedraagt dus 5508 punten. Dit komt overeen met 23.438 mobiele begeleidingen.

Door de coronamaatregelen konden heel wat diensten en voorzieningen ook in 2022 hun gebruikelijke zorg niet volledig aanbieden aan personen met een beperking. Dat was ook in Het Raster het geval. Voor het derde jaar op rij werd voor de diensten rechtstreeks toegankelijke hulp de 'outputnorm' verlaagd. Dat betekent dat we minder prestaties moesten leveren om onze subsidies te krijgen. Voor Het Raster Antwerpen werd de erkenning RTH voor 2022 verlaagd van 3478 naar 3217 punten en die van Vlaams-Brabant van 2030 naar 1878 punten.

In 2022 realiseert Het Raster over zijn beide provincies 4846 punten. Dat is 95% van de verlaagde erkenning. Hiermee behalen we voor het eerst in het bestaan van Het Raster onze erkenning niet. Om onze subsidies te optimaliseren, verschoven we een aantal punten van Vlaams-Brabant naar Antwerpen waardoor het tekort in Vlaams-Brabant groter lijkt dan in Antwerpen. In realiteit is het echter omgekeerd.

Sedert september 2019 is Het Raster erkend voor Globale Individuele Ondersteuning (GIO). Ook deze erkenning werd door het VAPH omwille van corona tijdelijk verlaagd. De aangepaste GIO-erkenning 2022 voor Het Raster Antwerpen bedraagt 168 punten en die van Vlaams-Brabant 91. In Antwerpen realiseren we 155 punten. Een tekort van minder dan 20 punten wordt echter door het VAPH gelijkgesteld met het behalen van de erkenning. In Vlaams-Brabant realiseerden we 110 punten, wat overeenkomt met 121%. Voor GIO behaalden we in onze beide provincies dus wel onze norm.

In grafiek 1 zien we de evolutie van de erkenning RTH, inclusief GIO, en het gepresteerde aantal begeleidingen in onze beide provincies over de jaren heen. Van alle gepresteerde RTH-begeleidingen in 2022 bestaat 84% uit directe begeleidingen door de begeleider. De verschillende vormen van groepsbegeleiding vormen zowat 13% van alle begeleidingen. De resterende 3% gaat naar outreach en naar dagopvang en nachtverblijf tijdens de vakantiewerking. 'Outreach' is de term die wordt gebruikt voor overdracht van handicapspecifieke expertise naar andere personen of organisaties.

Onze totale
RTH-erkenning bedraagt
5508 punten. Dit komt
overeen met 23.438
mobiele begeleidingen.

CLIËNTEN IN BEGELEIDING

In de loop van 2022 begeleidt Het Raster Antwerpen 1235 cliënten en Het Raster Vlaams-Brabant 646. 69% daarvan zijn jongens en mannen, 31% zijn meisjes en vrouwen.

Voor het eerst in jaren zagen we in 2020 een lichte daling in het aantal begeleide cliënten. In onze afdeling Antwerpen zette deze tendens zich in 2021 en 2022 door. In Vlaams-Brabant was er de voorbije twee jaar opnieuw een lichte stijging. Toch bleef over onze beide afdelingen heen het aantal cliënten lichtjes dalen. Dat heeft met verschillende factoren te maken: onze erkenning werd al drie jaar na elkaar niet verhoogd, door de coronapandemie werden heel wat lopende modules verlengd, we begeleiden steeds meer cliënten met een persoonsvolgend budget en tenslotte kregen we in 2022 te maken met een grotere turnover van begeleidend personeel.

IN- EN UITSTROOM

In Het Raster Antwerpen noteerden we in 2022 in totaal 705 aanmeldingen. Bij 676 cliënten werd de begeleiding opgestart en bij 657 cliënten werd deze afgerond. In Het Raster Vlaams-Brabant meldden zich 490 cliënten aan. Bij 370 cliënten ging de begeleiding van start en bij 368 cliënten werd ze afgerond. Ongeveer 29% van de cliënten die zich aanmeldden waren ouders van een kind met autisme jonger dan 6 jaar. 25% van alle aanmeldingen waren kinderen van 6 tot 11 jaar en 19% betrof jongeren tussen 12 en 17 jaar. Nog eens 27% van de aangemelde cliënten was 18 jaar of ouder.

Sedert enkele jaren beperken we onze instroom. We nemen maar nieuwe aanmeldingen op in de mate dat we binnen een aanvaardbare termijn ook daadwerkelijk begeleiding kunnen bieden. In bepaalde regio's en voor bepaalde leeftijdsgroepen is een periodieke aanmeldstop dan ook onvermijdelijk. Cliënten kunnen zich in die periodes niet aanmelden voor langdurige begeleiding, maar ze kunnen wel terecht voor een eenmalig adviesgesprek. In dit geval spreken we niet van een 'aanmelding' maar van een 'zorgvraag'. In Antwerpen registreerden we 450 dergelijke zorgvragen en in Vlaams-Brabant 221.

De aanmeldingsdruk is over ons ganse werkingsgebied erg hoog. In onze afdeling Antwerpen is de situatie echter het meest nijpend. Daarenboven was er daar de voorbije twee jaar nogal wat personeelsverloop. Mensen die Het Raster verlaten vervangen door sterke nieuwe medewerkers lukt ons wel, maar het vraagt de nodige energie en tijd. Mede daardoor noteren we in 2022 in onze afdeling Antwerpen een lagere instroom.

Deze cijfers van aanmeldingen, zorgvragen, opgestarte en afgesloten begeleidingstrajecten, maken opnieuw duidelijk dat de vraag naar begeleiding rondom autisme nog steeds veel groter is dan we met de huidige capaciteit van onze dienst aankunnen.

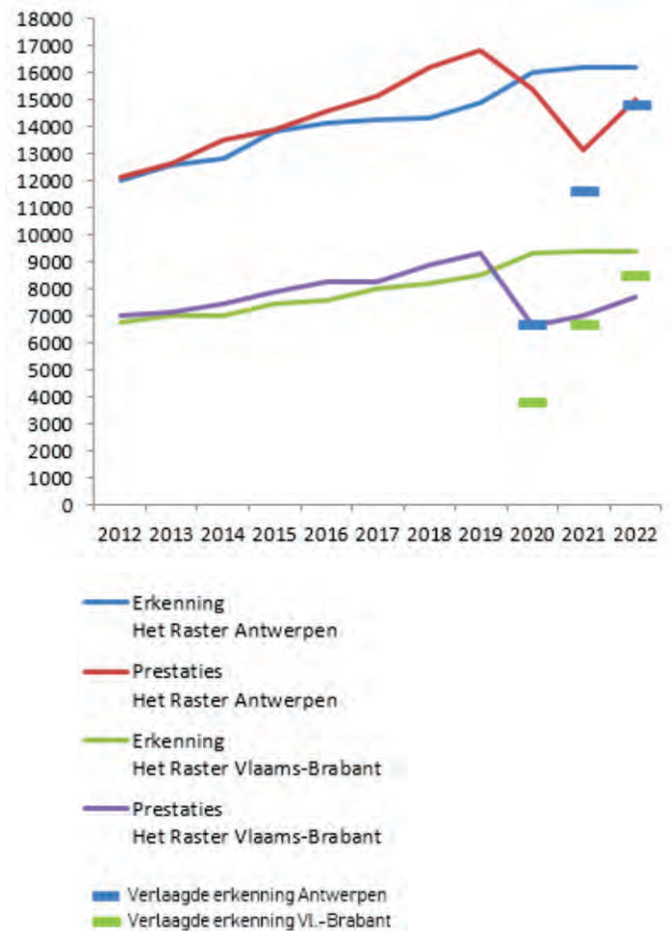
DOORVERWIJZERS

Het Raster bouwde in de loop van de voorbije twee decennia een grote naam bekendheid op. Het zijn in de eerste plaats multidisciplinaire teams en diagnostische centra die naar ons verwijzen. We denken dan aan de Centra voor Ontwikkelingsstoornissen van Antwerpen, Leuven en Jette, maar ook bijvoorbeeld aan Indigo, een privaat multidisciplinair team in de provincie Antwerpen, aan centra voor leerlingenbegeleiding, revalidatiecentra en diensten geestelijke gezondheidszorg.

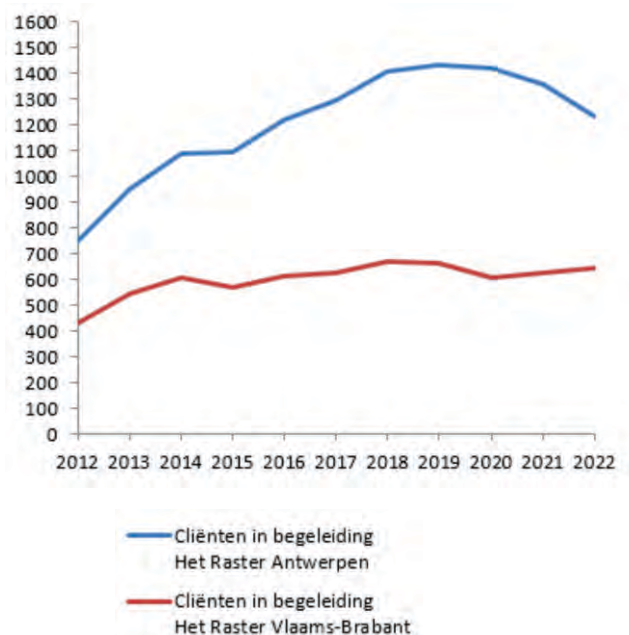
Daarnaast komen er ook heel wat verwijzingen uit de medische wereld: huisartsen, pediaters, neurologen of (kinder)psychiaters, al dan niet werkzaam in universitaire of algemene ziekenhuizen. Ook andere hulpverleners verwijzen vaak naar ons door; dat zijn dan bijvoorbeeld psychologen, begeleiders van andere thuisbegeleidingsdiensten of RTH-diensten.

Tenslotte vinden ook heel wat mensen rechtstreeks de weg naar ons. Het gaat dan vaak om cliënten die vroeger al in begeleiding waren of om mensen die door vrienden, kennissen of familie naar ons zijn verwezen. Ook de Vlaamse Vereniging Autismen verwijst regelmatig naar ons door.

Grafiek 1: Erkenning en prestaties RTH

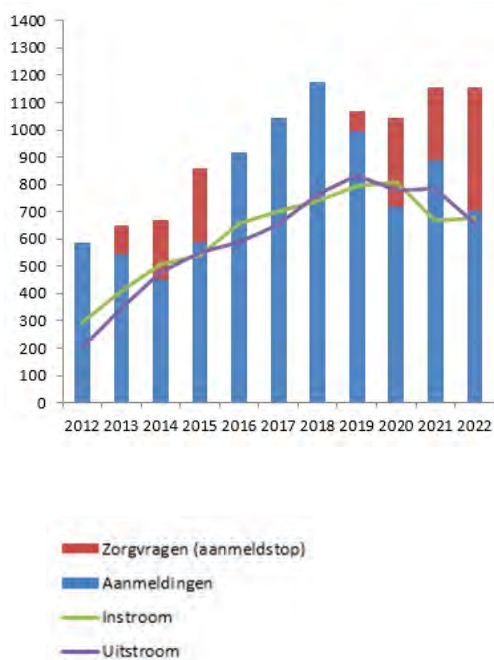

Grafiek 2: Cliënten in begeleiding

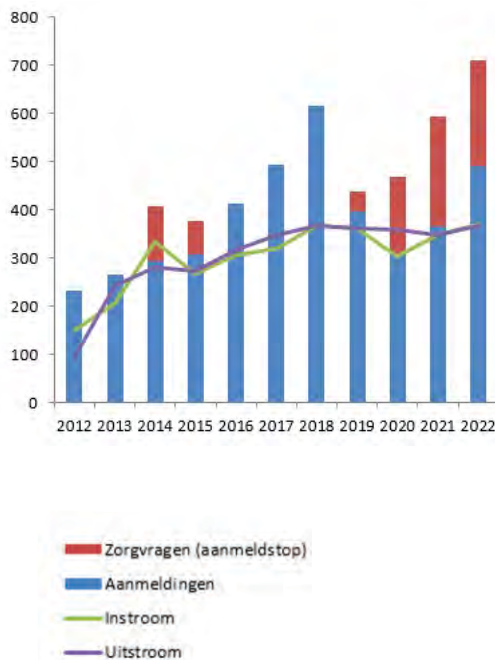

Grafiek 3: in- en uitstroom Het Raster Antwerpen

Grafiek 4: in- en uitstroom Het Raster Vlaams-Brabant

FUNCTIES EN ZORCPAKKETTEN

Ruim 99% van alle prestaties die Het Raster levert, vallen binnen de rechtstreeks toegankelijke hulpverlening. Binnen RTH wordt onderscheid gemaakt tussen de functies ambulante en mobiele begeleiding, groepsbegeleiding, ambulante en mobiele outreach, Globale Individuele Ondersteuning, begeleid werken, (dag)opvang en (nacht)verblijf. Met 'mobiel' wordt bedoeld dat de hulpverlener zich verplaatst. 'Ambulant' betekent dat de prestatie op de dienst wordt geleverd.

Voor het derde jaar op rij had corona een belangrijke impact op onze werking. Dat uit zich opnieuw in de cijfers. We realiseren minder outreach, groepsbegeleiding en Globale Individuele Ondersteuning.

In de beginjaren bestond thuisbegeleiding uitsluitend uit individuele begeleiding aan huis, mobiele begeleiding dus. Door de coronapandemie viel deze vorm van ondersteuning in 2021 terug naar 33%. In 2022 was dat al opnieuw 62%. In het eerste en het tweede kwartaal waren er nog wel periodes met veel coronazielen en quarantaines, maar in de tweede helft van het jaar konden we opnieuw meer aan huis gaan. In de voorgaande jaren deden we steeds meer ambulante begeleidingen: individuele begeleidingsgesprekken op de dienst. Dit heeft in belangrijke mate te maken met het succes van ons zorgpakket 'Wegwijs'; een kortdurende module voor onthaal, advies en oriëntering. In 2021 kenden de begeleidingen op de dienst een dramatische terugval, ten voordele van de afstandsbegeleiding. In dat jaar werden heel wat van onze contactbegeleidingen vervangen door online begeleidingen, door chatgesprekken en in mindere

mate door telefonische contacten. Omdat de begeleider zich hiervoor niet hoeft te verplaatsen, wordt een afstandsbegeleiding gerekend als een ambulante begeleiding. Daardoor maakt de ambulante begeleiding in 2021 de helft van onze erkenning uit. In 2022 is dat cijfer teruggelopen tot 15%. Dat toont aan dat zowel begeleiders als cliënten duidelijk de voorkeur geven aan fysieke eerder dan aan online begeleiding.

De zorgpakketten 'Focus', 'Balans' en 'Tandem' worden mobiel, vanop afstand en ambulant aangeboden. Het zijn onze voornaamste individuele zorgpakketten. Bij Focus wordt een half jaar tot een jaar begeleiding geboden, maximaal 36 begeleidingen. Het zorgpakket Balans loopt over maximaal 2 jaar en is begrensd tot hoogstens 72 begeleidingen. Bij Tandem gaat de begeleider met de cliënt aan de slag om een aantal (sociale) vaardigheden aan te leren. Tandem loopt hoogstens 1 jaar en ook hier geldt een maximum van 36 begeleidingen per jaar.

De verschillende vormen van groepsbegeleiding die we aanbieden, worden steeds populairder. Ondertussen staat deze werkvorm voor 12% van onze capaciteit. Naast de groepsbegeleiding voor ouders werden verschillende andere vormen uitgewerkt. Gaandeweg konden we voor uiteenlopende doelgroepen een aanbod uitbouwen dat de sterke kanten van een groep optimaal benut: informatie en ervaringen delen, samen leren, samen oefenen en elkaar steunen. Er volgde een aanbod voor jonge broers en zussen (brussen) van een kind met autisme, voor puberbrussen, voor adolescenten met autisme en voor grootouders. Al onze vormen van groepsbegeleiding kunnen voluit rekenen op het enthousiasme en de tevredenheid van de deelnemers en hun gezinnen.

Bijna 2% van onze capaciteit gaat naar de functies (dag)opvang en (nacht)verblijf.

Grafiek 5: functies

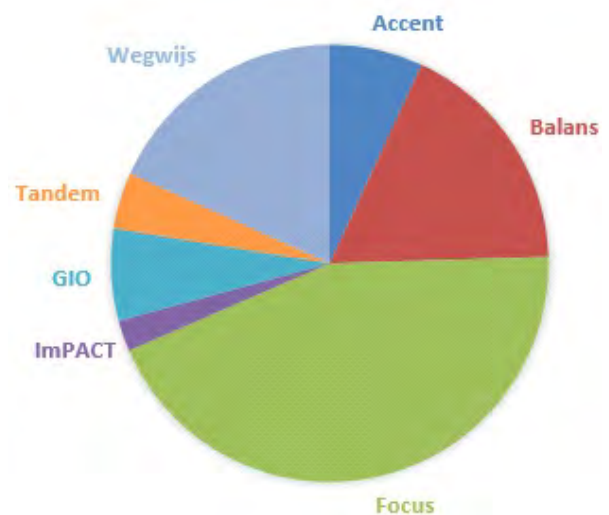
In 2022 presteerde Het Raster 335 mobiele en 57 ambulante sessies outreach, samen goed voor bijna 1% van onze capaciteit. 42 van die sessies gebeurden trouwens buiten het subsidair kader omdat we onze erkende capaciteit uitsluitend voor outreach aanwenden als er een direct effect te verwachten is op de participatiekansen van mensen met autisme. Concreet betekent dit voor ons dat er interactief en in kleine groep(en) wordt gewerkt. Anders beschouwen we het als praktijkgerichte vorming. Met de functie outreach gaan we zeer zuinig om omdat elke outreachprestatie de plaats van een begeleiding inneemt.

Bijna 2% van onze capaciteit gaat naar de functies (dag)opvang en (nacht)verblijf. We maken van deze functies sinds 2018 gebruik om vanuit de Liga Autisme Vlaanderen kampen met overnachting te organiseren voor kinderen, jongeren en volwassenen met autisme.

Sedert september 2019 is Het Raster erkend voor Globale Individuele Ondersteuning. De functie GIO staat voor 8% van onze capaciteit.

Het Raster presteert ook elk jaar een aantal begeleidingen waarvoor het wettelijk kader geen subsidie voorziet. Hiermee willen we tegemoetkomen aan onbeantwoorde zorgvragen van onze cliënten. Het gaat dan vooral om activiteiten in het kader van onze vrijwilligerswerking Auti-Maatje, eenmalige informatie- en adviesgesprekken voor mensen die meer willen weten over autisme, psychotherapie en de hierboven genoemde praktijkgerichte vorming autisme.

Grafiek 6: zorgpakketten

Accenten in de begeleiding

INLEIDING

De manier waarop we cliënten begeleiden is permanent in beweging. Binnen Het Raster hebben we oog voor de ontwikkelingen binnen en buiten onze sector. Daarnaast geven onze cliënten ons feedback en leren we elke dag weer bij. Dit alles resulteert in concrete initiatieven en nieuwe zorgpakketten. In dit deel van het jaarverslag staan we stil bij enkele aspecten die we de voorbije jaren hebben geïntegreerd in onze dagelijkse werking. Voor de kinderteams is dit: beeldvorming gericht op de sociaal-emotionele ontwikkeling Revised (SEO-r), sociale vaardigheidstraining voor kinderen in de lagere schoolleeftijd onder de naam 'Spelcontact', een online groepsbegeleiding met als onderwerp 'afgestemd opvoeden en autisme' en tenslotte realiseerden we een grotere professionaliteit in het omgaan met verontrustende situaties met behulp van Signs of Safety.

Ook in de volwassenenteams waren er nieuwe ontwikkelingen. In de begeleiding van jongvolwassenen werkten we het zorgpakket R NXT LVL uit en een eerste stap in een activerende lichaamsgerichte benadering werd gezet met Mindful Lopen. Daarover lees je meer onder 'Projecten in de kijker'. Volgend jaar hopen we op dit elan verder te gaan met het aanbieden van Hart Coherentie Training.

AANDACHTVOOR DE SOCIAAL EMOTIONELE ONTWIKKELING (SEO) IN DE THUISBEGELEIDING

De invalshoek van de emotionele ontwikkeling kreeg de voorbije jaren veel aandacht. Een projectgroep verkende het onderwerp en zorgde voor een opleidingstraject in elk team. Op die manier vinden de inzichten rond de emotionele ontwikkelingsfasen die een kind doorloopt meer en meer hun weg in de thuisbegeleiding. We gebruiken zo nodig ook een onderzoeksinstrument, de SEO-r, dat de ouders kan helpen om zicht te krijgen op de emotionele ontwikkeling van een kind met autisme.

Hieronder kan je het relaas lezen van Ann en Bart, de ouders van Thomas, een jongen van 9 jaar. Thomas heeft de diagnose autisme en is hoogbegaafd. Hij gaat naar het regulier onderwijs en zit in het derde leerjaar. Op school geniet hij van extra uitdaging binnen de klimop-klas. Zijn spelling en dictee zijn echter zwak en zijn werktempo is traag. Thomas verliest snel zijn aandacht bij individuele opdrachten in de klas en tijdens het maken van huiswerk.

'Ondanks de extra uitdaging op school en de praatsessies bij de psychologe gaat het sinds enkele maanden helemaal niet goed met Thomas', vertelt mama. Ze geeft aan dat Thomas niet meer naar school wil en zich voortdurend vastklampt aan zijn mama. Op school klaagt hij regelmatig over buikpijn en vermoeidheid, hetgeen resulteert in meer en meer thuisblijven. Een medisch onderzoek levert niets op, waardoor de artsen eerder denken aan psychosomatische klachten.

De begeleiding van het Raster start tijdens die moeilijke periode. Al gauw wordt duidelijk dat de kloof tussen zijn hoge intelligentie en zijn jong emotioneel functioneren de oorzaak kan zijn van de psychosomatische klachten van Thomas. Het onevenwicht tussen de cognitieve en emotionele ontwikkeling kan daarenboven het risico op gedrags- en psychische problemen vergroten. Daarom is het voor een passende ondersteuning belangrijk een goed zicht te krijgen op de emotionele ontwikkeling van Thomas.

De SEO is dan ook het ideale instrument om de emotionele ontwikkeling van Thomas in kaart te brengen. De afname gebeurt met beide ouders. Doorheen de afname worden de verschillende domeinen van de emotionele ontwikkeling overlopen. De

ouders van Thomas ervaren dit als een grote meerwaarde. 'We wisten niet dat de ontwikkeling van onze zoon zo divers en complex is. Hij is op bepaalde vlakken al zo matuur en op andere vlakken nog zo jong.'

De afname van een SEO biedt ouders niet alleen een bredere kijk op de ontwikkeling van hun kind, het geeft ook handvatten voor de gepaste ondersteuning. 'We hebben Thomas echt overschat. Zijn hoge intelligentie en vlotte spraak zorgen ervoor dat we hem sneller als een volwassene aanspreken. Dankzij de SEO weten we dat achter deze slimme jongen, een nog emotioneel zeer jong kind schuilt.'

Uit de afname blijkt dat Thomas op dit moment binnen de eerste socialisatiefase functioneert. Hierbij zijn de nabijheid, steun en begrenzing van belangrijke hechtingsfiguren zoals de ouders, maar ook bijvoorbeeld de juf, nog erg belangrijk. De afname is uiteraard een momentopname. Het emotioneel functioneren van Thomas fluctueert naargelang onder meer zijn stressgehalte en vermoeidheid.

Het is niet zozeer belangrijk om een cijfer te plakken op de emotionele ontwikkeling van Thomas, maar wel om te weten wat hij precies nodig heeft om zich als kind veilig te voelen en verder goed te ontwikkelen. 'We hebben geleerd dat Thomas emotioneel nog te jong is om te praten over

zijn gevoelens. Zijn zelfinzicht is nog beperkt, waardoor een gesprek hierover meer angst en spanning levert dan rust. Thomas heeft vandaag veel meer baat bij onze liefdevolle nabijheid dan aan praatessies. Dit is voor ons zeer nieuw. We waren ons er niet van bewust dat die knuffels en massages zo belangrijk zijn. We hebben ons teveel gefocust op gesprekken thuis en bij de kinderpsychologe.' Ook op school wordt de ondersteuning van Thomas anders ingezet. Het aantal opdrachten is verminderd maar de leuke uitdagingen binnen de klimopklas blijven. Verder is de hulp van een logopediste ingeschakeld voor de moeilijkheden met spellingen dictee. De kinderpsychologe tekent met Thomas nu concrete sociale scripts uit. Dit is voor hem een steun op sociaal-emotioneel vlak.

Er zijn ondertussen enkele maanden voorbij. Het gaat veel beter met Thomas. Hij gaat opnieuw graag naar school. Zijn mama vergezelt hem iedere ochtend tot in de school. Ze blijft bij hem zodat hij ontspannen de klas ingaat. Ook zijn juf zorgt voor meer nabijheid en hij kan steeds bij haar terecht. De aanpassingen op schoolsvlak zorgen voor meer rust en minder spanning. Thomas kan op zijn eigen tempo werken in combinatie met de juiste uitdagingen en hulp. Hij klaagt nog weinig over buikpijn en loopt met meer energie rond. De ouders zijn erg tevreden over de afname van de SEO en blij met de fijne samenwerking met de school.

aangaan en onderhouden van vriendschapscontacten. Het werd tijd om ook de andere teams te betrekken om onze ideeën te toetsen en het aanbod Spelcontact ook daar ingang te doen vinden.

Op de Rasterdag in oktober 2022 hadden we dan ook als doel het enthousiasme van enkele collega's aan te wakkeren om deze training verder mee uit te werken. De nodige informatie werd verschaft en een interactieve workshop werd voorbereid. Tijdens deze workshop mochten onze geïnteresseerde collega's gezelschapsspellen spelen. Niet zomaar natuurlijk. We maakten er een inleefmoment van. De collega's kropen elk in een toegewezen rol waarbij ze één of andere spelvaardigheid niet goed onder de knie hadden. Heerlijk om te zien hoe zij zich inleefden in hun rol. Dit vergemakkelijkte ook de brainstorm over de vaardigheden die je nodig hebt om fijn te kunnen samenspelen. Als je deze vaardigheden spelenderwijs aanleert in een groep, dan is stap twee het toepassen van deze vaardigheden in het dagelijks leven. We kregen tijdens deze workshop goede ideeën waarmee we zeker verder aan de slag kunnen.

Ondertussen hebben we een fijn groepje enthousiastelingen van alle vestigingen om deze training verder vorm te geven. Tegen 2024 hopen we de huidige groepsbegeleiding Spelcontact nog wat te verfijnen. We richten ons hierbij op kinderen met autisme van 6 tot 9 jaar. Voor kinderen van 10 jaar en ouder, willen we ons meer gaan richten op het thema vriendschap. Uiteraard zullen de spelvaardigheden ook hier verder gestimuleerd worden.'

Sinds het najaar van 2019 organiseert Het Raster Globale Individuele Ondersteuning (GIO), een hands-on coaching van kinderbegeleiders en leerkrachten in het kleuteronderwijs bij het omgaan met kinderen met autisme.

SPELCONTACT

Enkele enthousiaste collega's van team Kempen gingen de voorbije jaren op zoek naar een manier om de sociale ontwikkeling van lagereschoolkinderen te stimuleren. Ze werden hierbij wel gehinderd door de coronamaatregelen, want sociaal leren lukt het best met een groepje leeftijdsgenoten. Helaas waren groepsbijeenkomsten de voorbije jaren niet altijd mogelijk. Hieronder vind je hun verhaal.

'In het najaar 2021 kregen we eindelijk de kans om onze eerste ononderbroken try-out te doen van Spelcontact. Deze groepsbegeleiding is ontwikkeld door onze Oost-Vlaamse collega's van Tanderuis. Gedurende acht bijeenkomsten gingen we met een groepje van vijf kinderen (11-12 jarigen) aan de slag rond spelvaardigheden. Dit deden we voornamelijk aan de hand van gezelschapsspellen. Ieder kind kende zijn eigen unieke leerproces. Na deze groepssessies volgde een kort traject van individuele thuisbegeleiding waarbij we met het kind en zijn ouders manieren zochten om de ingeoefende vaardigheden volop in praktijk te brengen. Dit bracht ons tot nieuwe inzichten over het aanbod voor deze groep van 11- en 12-jarigen. Dit zou zich meer moeten richten op het

GLOBALE INDIVIDUELE ONDERSTEUNING

Sinds het najaar van 2019 organiseert Het Raster Globale Individuele Ondersteuning (GIO), een hands-on coaching van kinderbegeleiders en leerkrachten in het kleuteronderwijs bij het omgaan met kinderen met autisme. Het Raster is erkend voor 280 personeelspunten GIO, ongeveer neerkomt op vier voltijdse medewerkers.

Van bij de start werkten we voor deze vorm van begeleiding nauw samen met de Academische Werkplaats Autisme. De wetenschappers zetten in samenspraak met de werkgroep GIO van de Liga Autisme Vlaanderen deze werkvorm inhoudelijk op punt en zorgden voor een gedegen voor- en nameting. De eerste resultaten van dit onderzoek werden gepresenteerd op het Ligacongres van voorjaar 2022.

Het gezamenlijk ontwikkelde concept van GIO zorgde voor een vrij strakke manier van werken, die niet altijd tegemoetkwam aan de noden op de werkvloer. Met het oog op deze verzuchtingen uit de praktijk, werd daarom begin 2022 de strikte werkwijze verlaten. Het inzetten van de GIO-middelen kan zo meer afgestemd worden op de noden van het kind, de ouders en de school.

In juni 2022 werd GIO intern geëvalueerd. Hieruit kwam naar voren dat de begeleiders het project zinvol vinden en dat het met het oog op inclusie zijn meerwaarde bewijst. Desondanks geeft deze werkvorm voor een meerderheid weinig arbeidstevredenheid. De begeleiders worden te vaak nog beschouwd als een extra paar handen in de kleuterklas en kunnen om uiteenlopende redenen niet altijd de beoogde doelstellingen realiseren. Deze problematiek hangt vooral samen met de externe instroom van kinderen die nog niet bij ons in begeleiding zijn.

We hebben daarom het plan opgevat om de instroom van externe aanmelders vanaf 1 januari 2023 te verminderen ten gunste van het integreren van deze werkvorm in een lopend begeleidingstraject. Op die manier hopen we nog beter te kunnen aansluiten bij de hulpvragen van het jonge kind en zijn gezin.

ONLINE GROEPSBEGELEIDING VOOR OUDERS: 'DUIKEN' ONDER HET GEDRAG BIJ JONGE KINDEREN MET AUTISME

In het najaar van 2022 organiseerden Centrum voor Kind en Gezin (CKG) De Schommel en Het Raster samen een online reeks rond afgestemd opvoeden en autisme. De ouders sloten online aan door middel van beeldbellen. Deze reeks richtte zich op ouders van kinderen in de lagere schooltijd. Er werd een basiskennis autisme verwacht bij aanvang van de reeks.

'Bij afgestemd opvoeden staat de zoektocht naar duurzame antwoorden op opvoedingsvragen centraal. Door te kijken achter het gedrag van je kind, kan je een betere balans vinden tussen korte termijn gedragscontrole en langere termijn opvoedingsdoelen' (Jurgen Peeters).

Tijdens de vijf avonden kwam eerst een theoretische basis rond afgestemd opvoeden en rond autisme aan bod. Nadien werden er heel wat praktische handvatten meegegeven om liefdevol met uitdagende thema's in de opvoeding van kinderen met autisme om te gaan. We gebruikten hierbij de metafoer van de in zee drijvende ijsberg, die maar voor een klein deel zichtbaar is. Dit staat voor het gedrag van het kind dat we zien. Het grootste deel van de ijsberg bevindt zich onder water. Dat verwijst naar de beleving van het kind en de onderliggende oorzaken van het gedrag. De ouders werden uitgedaagd om onder het gedrag van hun kind te 'duiken' om te ontdekken wat zich onder water bevindt. Hierbij werd de nadruk gelegd op de behoeftes van het kind, hoe deze te begrijpen en in te vullen.

We waren verheugd om te zien dat er veel koppels samen deelnamen aan deze reeks. Vermoedelijk is het makkelijker voor ouders van jonge kinderen om samen een online cursus te volgen.

Er was tijdens de avonden een fijne uitwisseling tussen de ouders. Ze deelden tips en ervaringen met elkaar, wat voor verbinding zorgde. Ouders voelden zich hierdoor minder alleen in het ouder zijn van een kind met autisme. De meerderheid van de ouders gaf aan dat ze na de reeks anders kijken naar 'moeilijk' gedrag van hun kind en meer handvatten hebben om naar de oorzaken van dit gedrag te zoeken.

De samenwerking tussen Laurien van CKG De Schommel, als experte in afgestemd opvoeden, en Het Raster was heel fijn. We kijken ernaar uit om deze samenwerking verder te verankeren in onze werking.

EEN AANBOD OP MAAT VAN JONGVOLWASSENEN: RNXT LVL

RNXT LVL (our next level) richt zich op jongvolwassenen en coacht hen bij het vinden van hun weg op het gebied van opleiding, werk en zelfstandig(er) wonen. Er is veel aandacht voor het welbevinden van de jongvolwassenen en de coaches sluiten nauw aan op wat deze cliënten aangeven nodig te hebben. Het project is gestart in 2020. Eind 2022 maakten we de balans op. We baseerden ons hiervoor op de resultaten van een online vragenlijst en een steekproef van 10 telefonische interviews met ouders en enkele jongvolwassenen. Hieronder vind je enkele reacties uit de telefonische interviews.

Uit het telefonisch interview met cliënt Joppe.
Wat betekent de coaching door RNXT LVL voor jou?
'Het heeft mij enorm geholpen bij de zoektocht naar een passende studie. Dat was een grote steun. De coach helpt mij

ook bij andere zaken, zoals het zoeken van contact met andere mensen. Ze moedigt mij aan om dat meer uit te proberen.'

Wat vind je er goed of sterkaan? Wat kan anders?
'Het is een goede hulp op maat en de coach speelt in op de zaken waar ik nu hulp bij nodig heb. Ik vind de begeleiding goed zoals die nu is.'

Als antwoord op de vraag wat coaching voor haar betekende, antwoordde de moeder van Joppe het volgende:

'Het ontlastte mij deels van mijn begeleidende en soms sturende taak als mama, in die zin dat de informatie via een ander kanaal komt dan mezelf en dat hij een ander aanspreekpunt heeft dan zijn eigen ouders. Het is anders als het van een neutraal iemand komt, ook al zegt die dezelfde dingen. Hij aanvaardt dit gemakkelijker.'

Wat vind je goed of sterkaan het project?

'Ik hoorde van mijn zoon dat het echt op zijn maat is. Hij kon zijn coach bellen als hij er nood aan had. Er waren geen verplichtingen als het niet nodig was. Ze was steeds bereikbaar en ze kon snel reageren indien nodig. Ook als hij eens geen vragen had, was er geen verplichting. De hulp kwam op een moment dat het nodig was. Het ging allemaal heel vlot. Er werd kort op de bal gespeeld.'

Wat kan anders?

'Mijn verwachting was dat er ook infoavonden zouden plaatsvinden voor ouders. Dat was immers ook een doelstelling van het project. Maar ik denk dat dit door corona maar één keer heeft plaatsgevonden en nadien niet meer. Persoonlijk had ik er niet zo veel behoefte aan, omdat de verschillen tussen mijn zoon en de andere jongeren heel groot was.'

OUTREACH EN PRAKTIJKGERICHTE VORMING AUTISME

Het Raster zet stevig in op bekendmaking van autisme in allerlei maatschappelijke organisaties. We zijn er van overtuigd dat dit kan leiden tot een beter begrip van autisme. Dit komt de participatie van personen met autisme ten goede.

Ondanks de naweeën van corona wisten allerhande maatschappelijke organisaties en individuele professionelen Het Raster in 2022 te vinden. We merkten ook dat het voor sommige ontvangers van outreach, zoals schoolteams, handig was om online te blijven werken. Een nieuwe mogelijkheid om ontvangers te bereiken, namelijk via beeldbellen of webinars, lijkt een vaste waarde te worden.

Zo verzorgde de intercultureel werker van Het Raster op 7 maart een webinar 'Autisme in andere culturen' voor RADAR, een netwerk van organisaties in de geestelijke gezondheidszorg voor kinderen en jongeren. Een dergelijk aanbod voor enkele tientallen deelnemers gebeurt overigens buiten subsidie onder de formule Praktijkgerichte Vorming Autisme. We mochten de volgende reacties van deelnemers noteren:

- *'De online lunchlezing 'Autisme in andere culturen' was heel interessant! We hebben er heel wat informatie en handvatten uit kunnen meenemen.'*
- *'We vonden de vele metaforen die je gebruikte een duidelijke meerwaarde.'*

Het door medewerkers van Het Raster ontwikkelde inleefparcours In- en Autibox, dankt zijn succes juist aan de directe ervaring van de deelnemers. Ook in 2022 werd er vaak expliciet gevraagd naar deze vorm van sensibilisering. Het Raster was bijvoorbeeld met de In- en Autibox aanwezig op de Jeugdcaleidoscoop op 6 mei in het Zuiderpershuis en organiseerde daar een drietal ervaringsgerichte workshops autisme voor de ingeschreven consulenten en jeugdwerkers. We geven je graag enkele ervaringen mee:

- *'Zoveel overprikkeling blokkeerde mij eventjes. Ik kan me nu beter voorstellen wat dit aspect van autisme met een mens doet!'*

- *'Het inleefspel met de speelkaarten gaf me een nieuwe kijk op het ervaren van sociale regels en normen. Een superidee om dat zo aan te pakken.'*

Verder vond in 2022 het vormingspakket voor lagere-schoolkinderen 'Radio Felix' zijn weg naar de teams. Met dit pakket maken kinderen uit de lagere school kennis met de leefwereld van klasgenootjes met autisme. Soms brengt een leerkracht dit zelf aan in zijn klas, maar leerkrachten kunnen ook een beroep doen op de expertise van begeleiders van Het Raster.

In Het Raster hebben we oog voor de kinderen en volwassenen die door autisme extra kwetsbaar zijn.

SIGNS OF SAFETY

In Het Raster hebben we oog voor de kinderen en volwassenen die door hun autisme extra kwetsbaar zijn. De meeste kinderen en volwassenen bevinden zich in een veilige situatie met voldoende mogelijkheden om zich te ontwikkelen. Soms gaat het wel eens mis en zijn we ongerust over de situatie waarin een kind of volwassene zich bevindt. Duidelijke richtlijnen voor begeleiders en andere medewerkers van Het Raster zijn dan van groot belang. De standaard werkwijze voor het omgaan met dergelijke situaties hebben we op basis van een kritische evaluatie in 2022 aangepast. Bovendien schoolden de teamcoördinatoren en enkele begeleiders uit elk team zich in het voorjaar van 2022 bij in de methode Signs of Safety. Dit is in de wereld van de jeugdzorg een algemeen gewaardeerde methodiek om met verontrustende situaties om te gaan. Signs of Safety staat voor een transparante, duidelijke en perspectief biedende aanpak, waarbij de begeleider probeert een samenwerking met belangrijke personen uit het netwerk aan te gaan om de situatie opnieuw veilig te maken. Met Signs of Safety, een herwerkte procedure en een sterke visietekst zijn begeleiders en andere medewerkers beter toegerust om onveilige situaties bespreekbaar te maken en aan te pakken.

Liga Autisme Vlaanderen

In oktober vierden we het vijfjarig bestaan van de Liga Autisme Vlaanderen, het formeel samenwerkingsverband van Het Raster vzw, Tanderuis vzw, Limburgse Stichting Autisme en vzw Victor.

Met de Liga Autisme Vlaanderen bundelen de diensten hun krachten om:

- Vlaanderenbrede projecten rondom autisme te realiseren
- met elkaar af te stemmen rondom provinciale inhoudelijke en bedrijfsprocessen
- het belang en de positie van autismespecifieke hulpverlening in Vlaanderen te onderstrepen ten aanzien van overheden en in de media.

Onze realisaties in 2022

Kamp- en vakantiewerking

In 2022 realiseerden we voor het eerst een vrijetijdsaanbod met overnachting voor personen met autisme en een normale begaafdheid van 10 tot 65 jaar.

Dit vrijetijdsaanbod zag er afgelopen jaar als volgt uit:

- 5 kampen voor kinderen en jongeren.

In samenwerking met erkende partnerorganisaties AFYA en Sport Vlaanderen werden de deelnemers een (mid)week lang ondergedompeld in verschillende thema's: Creatief – Techniek – Sport – Avontuur. De wederzijdse kruisbestuiving is erg versterkend, aangezien de autismevriendelijkheid van het gezamenlijk (exclusief) aanbod ook een positief effect blijkt te hebben op het regulier kampaanbod van onze partnerorganisaties.

- 1 vakantie voor volwassenen.

De keuze-workshops en de sfeer tijdens onze Midweek aan Zee gaven de volwassenen het gevoel dat ze op een kwaliteitsvolle manier écht van vakantie konden genieten.

Onze autismespecifieke kampen en vakantie blijken eveneens een mooie leeromgeving voor begeleiders om ervaring op te bouwen in het contact met personen met autisme. Na afloop voelen ze zich meer gesterkt in hun kwaliteiten en inzicht rondom de noden van deze specifieke doelgroep. Op deze manier draagt onze kamp- en vakantiewerking bij aan een autismevriendelijk Vlaanderen.

In 2022 hebben 17 professionele begeleiders, 10 animatoren, 8 (kook)vrijwilligers en 4 sportlesgevers hun schouders gezet onder onze kamp- en vakantiewerking. Maar liefst 85 personen met autisme namen deel!

Het is fantastisch om te zien hoe elk kampteam er jaar na jaar in slaagt om deelnemers te laten genieten van dit broodnodige kamp- en vakantieaanbod. Als kers op de taart gaf elke deelnemer in 2022 in de evaluatie aan opnieuw te willen deelnemen aan een kamp of vakantie georganiseerd door de Liga Autisme Vlaanderen.

Voor veel deelnemers en hun netwerk is ons kamp- en vakantieaanbod al snel een vaste waarde geworden. En ook al is er een uitgebreid aanbod, toch blijft de vraag groter dan het aantal beschikbare plaatsen.

Autisme Chat

Op 28 januari 2019 opende de Autisme Chat haar digitale deuren. De Autisme Chat is er voor mensen met autisme en hun directe netwerk. De Autisme Chat is anoniem, gratis, Vlaanderenbreed en wordt bemand door professionele thuisbegeleiders. Na twee succesvolle jaren werd de projectsubsidie in 2021 opgetrokken naar 2,5 voltijdse equivalenten en verlengd tot eind 2023! De Autisme Chat vormt een belangrijk onderdeel van ons aanbod in het kader van de ondersteuning tijdens het wachten op een individueel begeleidingstraject. Om die reden wordt in dit jaarverslag een apart onderdeel aan de Autisme Chat gewijd.

Het kaartje van Guus

De Liga Autisme Vlaanderen werkte mee aan Het kaartje van Guus, een kinderboek van auteur Janne Janssens en illustrator Zoë Claessens. Het verhaal biedt een mooi aanknopingspunt om met kinderen vanaf 6 jaar in gesprek te gaan rondom de thema's autisme, diversiteit en vriendschap.

Naast het verhaal bevat het boek een aantal leuke spelletjes, een pakkende getuigenis, informatieve pagina's over autisme en een aantal praktische handvatten om met kinderen in gesprek te gaan. Kortom, een must-have voor begeleiders en therapeuten die met kinderen aan de slag willen gaan rondom autisme en diversiteit.

Brug met de wetenschap

Onze wetenschappelijk medewerker slaat de brug tussen de praktijk en de wetenschap. Dit gebeurt enerzijds door het versterken van de autismespecifieke expertise van de thuisbegeleiders en anderzijds via praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek naar autisme.

Op 19 mei 2022 organiseerden we een congres met als thema 'Autismevriendelijk Vlaanderen. Over de brug tussen wetenschap en praktijk'. Verschillende vooraanstaande wetenschappers belichtten recente inzichten rondom autisme en illustreerden het belang van een sterke onderlinge wisselwerking tussen wetenschap en praktijk. Het congres werd bijgewoond door 400 deelnemers, voornamelijk professionelen vanuit allerhande sectoren zoals onderwijs, jongerenwelzijn, VAPH en eerstelijnsdiensten.

Campagne #KEIvoorAutisme

Ook in 2022 werkte de Liga Autisme Vlaanderen samen met sterkmakers in autisme, Vlaamse Vereniging Autisme en Participate! in het kader van Wereld Autisme Dag. De succesvolle KEIvoorAutisme-campagne werd herhaald. Via deze campagne wordt een stimulans gegeven aan autismevriendelijkheid in Vlaanderen: autisme en autismevriendelijkheid worden op een concrete en positieve manier in de kijker gezet via een oproep om keien te versieren voor en door mensen met autisme en hun netwerk. Vele honderden keien werden in de verf gezet en gedeeld via sociale media. Daarnaast werd de campagne onder de aandacht van het brede publiek gebracht via een radio- en TV-spot (met Mathias Sercu en Pol Goossens).

Escape Room

Dankzij de steun van de Nationale Loterij, het 'De Warmste Week'-Fonds van de Koning Boudewijnstichting en CERA gingen we in 2022 van start met de ontwikkeling van een mobiele Escape Room. Hiermee bieden we de spelers de mogelijkheid om in de huid van mensen met autisme te kruipen. Deze ervaringen zullen het vertrekpunt vormen voor nabespreking en dialoog. Ten laatste in het najaar van 2023 wordt de mobiele Escape Room gelanceerd.

Het 'Autismevriendelijk Vlaanderen'-congres werd bijgewoond door 400 deelnemers, voornamelijk professionelen vanuit allerhande sectoren zoals onderwijs, jongerenwelzijn, VAPH en eerstelijns-diensten.

Wat brengt de toekomst?

Sinds de oprichting in 2017 realiseerde de Liga Autisme Vlaanderen verschillende projecten zoals de Brusvalies, de Wereld in Mijn Hoofd, Radio Felix, ontwikkeling van tSCHAP. Al deze nieuwe ontwikkelingen, komen pas echt tot leven dankzij de begeleiders die er concreet mee aan de slag gaan. We blijven dan ook inspanningen leveren om deze projecten onder de aandacht te houden.

In 2023 staan een aantal nieuwe realisaties en samenwerkingen in de steigers:

- de Autismepas: deze pas kan als communicatietool gebruikt worden in onverwachte situaties die veel stress bezorgen aan mensen met autisme. Aan de hand van de Autismepas kan men op eenvoudige wijze communiceren dat men autisme heeft en hoe de omgeving best kan reageren.

- in het kader van onze kampwerking wordt een nieuw partnerschap met Heyo opgestart. Dit is een organisatie met een sterke vakantiewerking voor kinderen. We breiden ook het aanbod in samenwerking met Sport Vlaanderen verder uit. We hopen op deze manier nóg meer mensen met autisme en een normale begaafdheid te kunnen laten genieten van dit exclusieve vrijetijdsaanbod.
- de ontwikkeling van een digitaal begeleidingsplatform dat kan ingepast worden in het zorgaanbod van de diensten binnen de Liga Autisme Vlaanderen.

We kijken opnieuw met veel enthousiasme de toekomst tegemoet om verder te timmeren aan de weg richting een autismevriendelijk Vlaanderen!

Autisme Chat

Met de Autisme Chat realiseren we Vlaanderenbreed een gespecialiseerd chathulpaanbod voor personen met autisme en hun directe netwerk. De Autisme Chat is gratis, anoniem en wordt bemand door een team van 50 professionele begeleiders vanuit Het Raster vzw, Tanderuis vzw, Limburgse Stichting Autisme en vzwVictor.

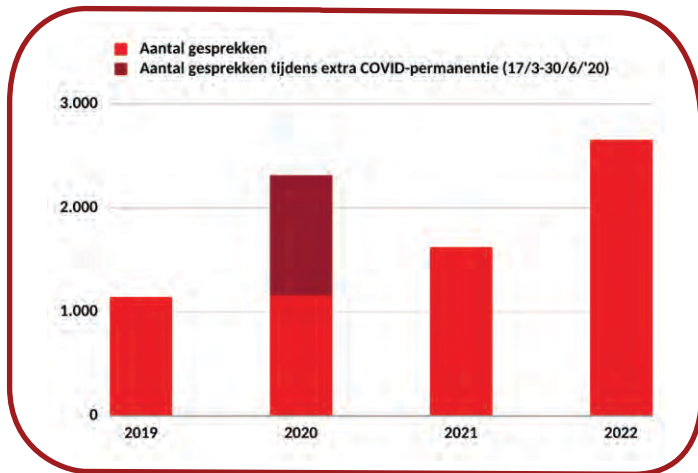
**DE AUTISME CHAT IS GRATIS,
ANONIEM EN WORDT BEMAND
DOOR EEN TEAM VAN 50
PROFESSIONELE BEGELEIDERS.**

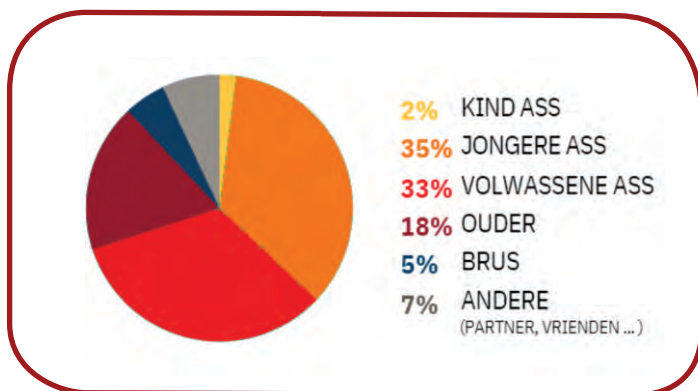
Enkele cijfers

Over het volledige kalenderjaar 2022 werd de website van de Autisme Chat in totaal 74.791 keer bezocht. Dit gebeurde door 17.629 unieke bezoekers. Uiteindelijk resulteerde dit in 2650 chatgesprekken, met 1649 unieke oproepers.

Over de jaren heen zien we een duidelijke stijging in het aantal chatgesprekken op de Autisme Chat. In 2022 oversteegen we ruim het aantal gesprekken dat we in 2020 hadden. Dat is opmerkelijk want in de eerste helft van 2020 verdrievoudigden we onze capaciteit omwille van de eerste zware COVID-19 golf. De meeste oproepers van de Autisme Chat zijn personen met autisme zelf (70%). Meer specifiek gaat het om 2% kinderen -12 jaar, 35% jongeren 12-18 jaar en 33% volwassenen met (een vermoeden van) autisme.

Ook vorig jaar waren 70% van de oproepers personen met autisme, maar het aandeel van kinderen en jongeren die de weg vinden naar de Autisme Chat is enorm gestegen in vergelijking met vorig jaar. In 2021 was dit 20%, nu 37%. Dit komt onder andere omdat de Autisme Chat nu ook op Smartschool terug te vinden is. Daarnaast bestaat de doelgroep van oproepers uit ouders (18%), brussen (5%) en andere personen (7%), zoals partners en vrienden.

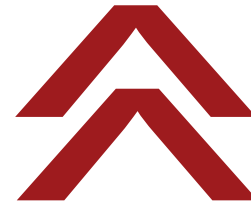
55% van de oproepers zijn meisjes of vrouwen, 24% jongens of mannen, 1% uitte zich als X of andere en van 20% kenden we het geslacht van de oproeper niet. Vooral bij de doelgroepen ouders en jongeren met autisme zien we opvallend meer vrouwelijke oproepers. Bij de doelgroep volwassenen met autisme bereiken we ongeveer evenveel mannen als vrouwen.

Algemeen zien we een grote tevredenheid bij de oproepers. 88% van de oproepers is tevreden tot zeer tevreden. Gemiddeld geven de oproepers een score van 4,39 op 5.

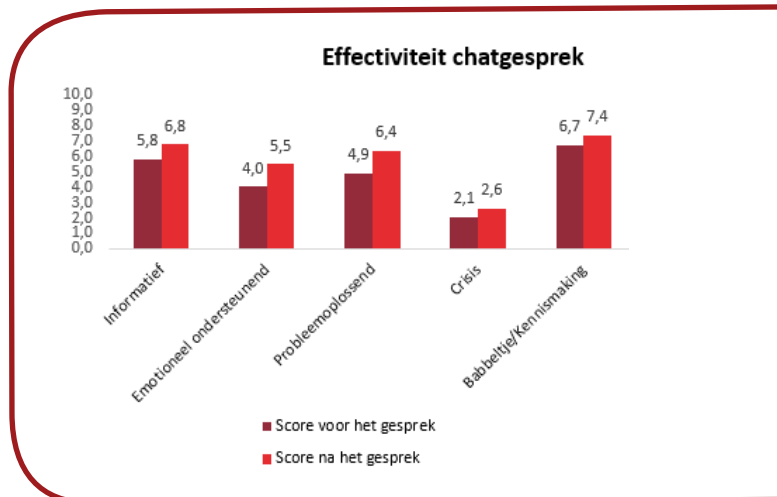
Na elk chatgesprek wordt aan de chatmedewerker gevraagd wat de aard van het gesprek was. In de meerderheid van de gevallen betrof het een emotioneel ondersteunend gesprek (42%). Ook probleemoplossende (26%) en informatieve gesprekken (24%) kwamen vaak voor op de Autisme Chat. Daarnaast ging het bij 3% om een gewoon babbeltje of kennismakingsgesprek en in 2% van de gevallen om een crisisgesprek. Bij 4% was de aard van het gesprek niet gekend.

De thema's die aan bod komen op de Autisme Chat zijn zeer divers. Het thema 'emotioneel welbevinden' komt het vaakst voor (28%). Daarnaast zijn ook volgende vier thema's veel voorkomend: 'school, werk en dagbesteding' (22%), 'identiteit en (vermoeden van) autisme' (21%), 'gezin, opvoeding en ontwikkeling' (18%) en 'vriendschap, relaties en seksualiteit' (17%).

**DOOR MET JOU NU TE CHATTEN
VOEL IK ME AL EEN PAK RUSTIGER.
DANK JE, ER VERSCHIJNT NU
EEN LACH OP MIJN GEZICHT :)
JULLIE GAVEN ME DE MOED
OM DOOR TE GAAN!**

Tot slot brengen we sinds 2020 ook de effectiviteit van de Autisme Chat in kaart. Zowel voor als na het chatgesprek wordt aan de oproeper gevraagd om met een score tussen 0 en 10 aan te geven hoe die zich op dit moment voelt. Over alle oproepers en alle gesprekken heen zien we een significante stijging van de gemiddelde score vóór (4,7) en ná (6,1) het gesprek. Deze stijging is het grootst bij de emotioneel ondersteunende en probleemoplossende gesprekken. Onderstaande tabel geeft de gemiddelde scores voor en na het gesprek weer, in respectievelijk de bordeauxrode en rode balk.

Toekomst

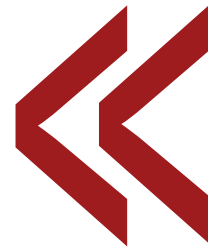
Sinds de oprichting van de Autisme Chat in januari 2019 hebben we intussen meer dan 6400 chatgesprekken op de teller. De Autisme Chat is niet meer weg te denken uit het zorglandschap voor personen met autisme. Het was dan ook een mooie erkenning dat toenmalig Minister Beke de Autisme Chat een verlenging en uitbreiding van subsidie verleende tot eind 2023. We kijken uit naar een structurele verankering binnen het VAPH vanaf 2024. Op die manier worden we in de mogelijkheid gesteld om definitief binnen een stabiel kader te werken.

Dat chathulp voor personen met autisme een meerwaarde heeft, bovenop het bestaande face-to-face-aanbod, blijkt niet alleen uit bovenstaande cijfergegevens, maar ook uit de spontane feedback van heel wat oproepers. Om dit nog beter te kunnen aantonen, voeren we momenteel ook een wetenschappelijk onderzoek naar de effectiviteit en tevredenheid. We werken hiervoor samen met de Universiteit Gent en de KULeuven. De data hiervoor werden in 2022 verzameld en zullen in 2023 geanalyseerd worden.

Voor een meer gedetailleerd jaarrapport over de Autisme Chat verwijzen we graag naar de website van de Liga AutismeVlaanderen.

Sinds de oprichting van de Autisme Chat in januari 2019 hebben we intussen meer dan 6.400 chatgesprekken op de teller.

Projecten in de kijker

Cultuursensitieve zorg

In Het Raster dragen we diversiteit hoog in het vaandel. Iedereen is bij ons welkom, ongeacht afkomst, nationaliteit, geslacht, huidskleur, etnische en sociale achtergrond, religie, leeftijd, handicap, seksuele geaardheid en levensfase. Het is voor ons dan ook evident dat we het grootste belang hechten aan cultuursensitieve zorg.

Zo is Het Raster nauw betrokken bij de werking van Senzo vzw. Deze non-profitorganisatie ondersteunt personen met een functiebeperking, hun naaste families en zorgverleners. Ze hebben ook een mooi aanbod voor mensen met autisme.

Elke donderdagvoormiddag organiseert Senzo in Antwerpen voor moeders van kinderen met (een vermoeden van) autisme van andere origine een vrij inloopmoment. Het blijkt immers niet altijd evident te zijn om met een andere culturele achtergrond de weg te vinden in het ruime hulpaanbod van voorzieningen. Het Raster draagt hier zijn steentje aan bij met een maandelijkse outreach autisme voor de vrijwilligers van Senzo. We merken dat de autisme expertise bij de vrijwilligers groeit en dat ouders steeds beter hun weg vinden naar dit initiatief. De eerste moeders die aanklopten bij Senzo, wijzen ondertussen andere ouders

de weg. We zijn aan de vijfde jaargang bezig met onze samenwerking en er zijn al heel wat mooie zaken gerealiseerd!

Graag illustreren we dit met een kort interview met één van de mama's:

Hoe ben je terechtgekomen op deze bijeenkomst?

Mama: *'Ik zit op Facebook in een moedergroep. Daar las ik over Senzo.'*

Wat vind je het meest waardevolle dat je hebt geleerd?

Mama: *'Dat mijn zoon niet expres lastig doet, maar dat hij het op zo'n momenten zelf ook moeilijk heeft.'*

Wat pas je toe van wat je hier allemaal hebt gehoord?

Mama: *'Voor ik hier kwam luisteren, durfde ik nooit iets weigeren aan mijn zoon omdat ik bang was dat ik zijn autisme erger zou maken. Dankzij deze donderdagen visualiseer ik zoveel mogelijk voor hem, juist omdat hij nood heeft aan duidelijkheid en grenzen. Dat heeft rust gebracht bij ons thuis.'*

Naast dit inloopmoment werden nog verschillende projecten opgestart waar Het Raster bij betrokken is:

- een steungroep voor moeders
- dAmeSS, een project voor toffe meiden met autisme en een andere achtergrond

- het huiskamerproject om vaders, die niet zo gemakkelijk naar Senzo komen, te bereiken
- mAmaSS, een startende groep van enkele moeders die de moed hadden om zich te laten testen nadat ze kenmerken van hun kinderen bij zichzelf herkenden

Het aanbod wordt in alle opzichten bewust laagdrempelig gehouden: een ruim tijdslot, zonder inschrijving, vrijblijvend en anoniem. Gaandeweg zie je de moeders openbloeien omdat ze antwoorden vinden op hun vragen en omdat ze zich gesteund voelen door Senzo.

Senzo komt duidelijk tegemoet aan een belangrijke nood aan laagdrempelige hulp en informatie. Dat heeft ook onze subsidiërende overheid ingezien. De aanvraag van een projectsubsidie werd gehonoreerd, waardoor Senzo in 2023 de mogelijkheid zal hebben om naast vrijwilligers ook enkele beroepskrachten tewerk te stellen.

Mindful lopen

Sinds 2022 maakt 'Mindful Lopen' deel uit van het aanbod groepsbegeleiding in Het Raster. Mindful Lopen is een beweegprogramma met als doel de algemene fitheid en het welbevinden positief te stimuleren. Het is een relatief nieuwe behandelvorm, waarbij het lopen heel rustig wordt opgebouwd. De gelopen afstand zal naarmate de sessies vorderen geleidelijk aan toenemen totdat er een niveau van ontspannen duurloop bereikt wordt van minimaal een half uur. De rustige duurloop wordt therapeutisch ingezet met als doel de psychische conditie te verbeteren.

De groepsbegeleiding bestaat uit drie individuele sessies, namelijk een intakegesprek, een conditiepeiling en een evaluatiegesprek, en tien groepssessies met een klein groepje van vier deelnemers. Tijdens de sessies staan we stil bij thema's zoals opwarming en stretching, de juiste schoenen en kledij, hygiëne, voeding, ademhalings-technieken, enzovoort. Al snel zal een deelnemer erin slagen om verschillende minuten na elkaar te lopen. Daarmee wordt meteen ingezet op het aanmaken van endorfines en wordt het brein op een juiste manier getraind.

Er is geen bepaalde conditie vereist om deel te nemen aan de groepsbegeleiding. Je kan zelfs meedoen als je nog nooit eerder hebt gelopen. Mindful Lopen is heel breed inzetbaar als complementair aanbod voor cliënten met stress- en vermoeidheidsklachten, burn-out, slaap- en concentratiestoornissen, depressies en andere psychische klachten. In 2022 werden twee reeksen Mindful Lopen afgerond.

Hieronder de reactie van een deelnemer:

'Met het mindful lopen ging er een hele nieuwe wereld voor me open. Ik heb een manier ontdekt om me niet alleen fysiek maar ook mentaal te ontspannen.'

Nieuw project in Ligaverband: een digitaal begeleidingsplatform

Sinds corona is het werken met online tools nog maar moeilijk weg te denken uit de wereld van de hulpverlening. Het is soms een praktische oplossing om zonder verplaatsing begeleiding te bieden, bijvoorbeeld via beeldbellen of chatten. Evenzeer kan het een inhoudelijke meerwaarde zijn om ook digitale tools in te zetten. Met name dit laatste willen we verder onderzoeken en uitwerken in ons samenwerkingsverband Liga Autisme Vlaanderen.

We dienden in 2022 via Flanders' Care een voorstel in. Deze aanvraag werd in december gehonoreerd met de toekenning van projectmiddelen en coaching door een deskundige ter zake. In januari zullen we een verkennend onderzoek doen in eigen gelederen en bij andere voorzieningen.

Daarnaast maakt Het Raster sinds november deel uit van de VAPH-werkgroep Online Hulp. Deze werkgroep heeft als doel om binnen onze sector een beleidskader rond online hulp uit te werken. Dit beleidskader heeft zowel betrekking op de reeds bestaande blended hulpverlening als op de Autismechat en de plannen rond het digitaal begeleidingsplatform.

Mindful Lopen is heel breed inzetbaar als complementair aanbod voor cliënten met stress- en vermoeidheidsklachten, burn-out, slaap- en concentratiestoornissen, depressies en andere psychische klachten.

Werken aan kwaliteit

In 2022 hebben we onze nieuwe procedure rond grensoverschrijdend gedrag en zorgwekkende situaties geïmplementeerd in Het Raster. Alle medewerkers gaan actief aan de slag met situaties van verontrusting waarmee ze in hun begeleidingen worden geconfronteerd. De 'leidraad verontrusting' die hiervoor werd ontwikkeld wil hen de nodige houvast geven om stapsgewijs en meerzijdig partijdig te werk te gaan. We kiezen bij het omgaan met verontrusting voor een transparante en respectvolle houding ten aanzien van de cliënt. De leidraad omvat 5 thema's gaande van de beeldvorming, het actieplan, de ondersteuning van de begeleider, de rapportage van de genomen acties tot de afsluiting. De manier waarop we met verontrusting omgaan is gebaseerd op de principes van Signs of Safety. Vanuit alle afdelingen hebben medewerkers hier opleiding rond genoten. Jaarlijks voorzien we een moment om alle medewerkers te sensibiliseren over grensoverschrijdend gedrag en verontrusting.

Zoals elk jaar vonden er in 2022 in functie van zelfevaluatie ook een aantal audits plaats. Volgende elementen en procedures werden beoordeeld: organisatiestructuur, overzicht en werking van de overlegorganen, ondersteunen en evalueren van het personeel, vormen, trainen en opleiden van het personeel en beheren van documenten van het kwaliteitshandboek. Wanneer uit een audit blijkt dat een element of procedure moet aangepast worden, wordt dit vertaald in een strategiekaart met concrete doelstellingen, indicatoren en tijdsplan. We blijven actief betrokken in de Commissie Kwaliteit van het Vlaams Welzijnsverbond zodat we goed op de hoogte blijven rond de ontwikkelingen van een nieuw kwaliteitsdecreet. Het voorlopige ontwerp van het decreet zorgt voor ongerustheid over de mogelijke implicaties op onze werking. Hopelijk brengt 2023 hier meer duidelijkheid rond.

Vorming, training en opleiding

INLEIDING

Werken in Het Raster is werken aan je ontwikkeling als begeleider. Leren in al zijn aspecten krijgt in het VTO-beleid veel aandacht en wordt volop mogelijk gemaakt. Zo werd in 2022 het individueel vormingsbudget met een derde verhoogd en neemt Het Raster vanaf dit jaar de volledige kost van een langdurig extern opleidingstraject op zich.

Hieronder worden een aantal aspecten van het VTO-beleid wat concreter in de verf gezet. Je kan lezen hoe men bij wijze van voorbeeld in de begeleidingsteams van de Kempen van en met elkaar leert. Het programma interne vorming lichten we toe en we sprokkelde ook wat reacties. Tenslotte vertelt nieuwe collega Jana hoe haar opleiding verloopt.

LEREN IN TEAMVERBAND, HOE GAAT HET IN ZIJN WERK? EEN BLIK ACHTER DE SCHERMEN IN TEAM KEMPEN

Wekelijks houden de begeleiders van de twee teams in Het Raster Kempen intervisie. Tijdens die bijeenkomsten bespreken ze casussen en onderwerpen waar ze in hun begeleiding mee te maken krijgen. Elk jaar voorzien we ook een aantal verdiepende themavergaderingen. Sommige thema's zijn gemeenschappelijk voor de beide leeftijdsteams en andere zijn heel erg specifiek voor een bepaald team.

In het JOVO team, dat de begeleiding op zich neemt van de jongeren en volwassenen met autisme en hun context, nodigden we een deskundige uit rond drughulpverlening. Dit is een thema waar al onze begeleiders regelmatig mee geconfronteerd worden. Deze interessante vorming gaf meer inzichten over de neurobiologische component van afhankelijkheid en de verschillende begeleidingsopties.

Ook ethische onderwerpen gaan we niet uit de weg. Zo stonden we stil bij euthanasie bij ondraaglijk psychisch lijden. Euthanasie is een thema dat meer en meer ter sprake komt, in de media en de gerechtelijke context, maar eveneens in de praktijk van de hulpverlening. We beschouwen dit ook als een legitieme vraag voor Het Raster waarbij we de cliënt willen ondersteunen. Dit thema bespreekbaar maken, helpt begeleiders om ermee om te gaan in hun begeleidingen.

Al decennialang doen wetenschappers een poging om aan de hand van theoretische modellen te verklaren hoe het brein van mensen met autisme werkt. Recent onderzoek toont aan dat het klassieke beeld van hoe het brein werkt, met de computermetafoor van input, processing en output, niet echt klopt. Tijdens een webinar over 'Het

voorspellende brein' belichtte Peter Vermeulen voor alle begeleiders van Het Raster wat dit nieuwe inzicht betekent voor autisme. De theorie rond het voorspellende brein moet nog verder onderzocht worden, maar het is een zeer zinvolle aanvulling op de reeds bestaande verklaringsmodellen. Het is een thema dat we zeker verder vasthouden.

In het KIDS team, dat de begeleiding op zich neemt van peuters, kleuters en lagere schoolkinderen met autisme en hun context, lag de focus op opleiding rond de sociaal-emotionele ontwikkeling (SEO) en de emotieregulatie. Kadodder, de Antwerpse thuisbegeleidingsdienst voor mensen met een verstandelijke beperking, beschikt over heel wat expertise rond SEO. Eén van hun ervaren begeleiders verrijkte het team met concreet materiaal om met dit thema aan de slag te gaan in gezinnen; zoals een filmpje, een emotiewaaier en de methodiek van de Baboesjkapopjes. Het was een mooi praktijkvoorbeeld van hoe een andere dienst eigen materiaal deelt om hier zoveel mogelijk mensen mee te kunnen helpen.

Met het thema emotieregulatie gingen we zelf aan de slag. Een studente orthopedagogiek verdiepte zich tijdens haar stage bij ons in boosheid en emotieregulatie bij kinderen met autisme. Dit werd uitgebreid teruggekoppeld in het KIDS team. Ze ontwikkelde daarnaast een 'boos-doos' met allerlei concreet materiaal waarmee begeleiders met kinderen kunnen werken rond emoties en waar ouders zelf ook informatie vinden over dit thema. De boos-doos wordt nu regelmatig meegenomen naar begeleidingen en staat ook ter inzage in onze Autitheek.

HET PROGRAMMA INTERNE VORMING, EEN JAARLIJKS TERUGKERENDE KANS OM BIJ TE LEREN

Het Raster hecht veel belang aan de opleiding en vorming van zijn medewerkers. We vinden het belangrijk dat onze begeleiders zich blijven bijscholen rond verschillende thema's. Zo kunnen ze hun bekwaamheden steeds verder ontplooiën. Dat is ook nodig om kwalitatieve hulp te kunnen bieden aan de cliënten.

Elke medewerker krijgt de mogelijkheid om deel te nemen aan meerdere interne en externe vormingsdagen. In functie van hun eigen individuele noden en interesses kiezen ze uit een ruim aanbod.

Elk jaar werken we een gevarieerd intern vormingsaanbod uit waarvoor de medewerkers van al onze teams kunnen inschrijven. Dit aanbod is het resultaat van een peiling naar de vormingsnoden van dat moment. In 2022 werden de volgende thema's weerhouden: het sensorisch profiel, angst en autisme, de ontwikkeling van het jonge kind in de lagere schoolleeftijd, een basisopleiding nieuwe autoriteit, begeleiden in conflictueus ouderschap en een stand van zaken rond autisme in de wetenschappelijke wereld.

Het Raster heeft zelf heel wat deskundigheid in huis. Heel wat van onze begeleiders leggen zich toe op een welbepaald thema en zijn expert op dat terrein. Hun pluskundigheid stellen ze ten dienste van elke collega, over de teamgrenzen heen.

Het Raster heeft heel wat deskundigheid in huis.

Voor andere thema's gaan we op zoek naar externe sprekers met een specifieke expertise. Vorig jaar organiseerden we een meerdaagse opleiding 'Signs of Safety' waaraan één begeleider uit elk team kon deelnemen, samen met alle teamcoördinatoren. Deze vorming werd door de deelnemers teruggekoppeld in de verschillende teams en was de aanleiding om met het thema onrustwekkende situaties in gezinnen op onze dienst verder aan de slag te gaan.

Onze interne vormingen worden telkens positief beoordeeld en dit vanuit verschillende perspectieven. Enkele reacties uit de evaluatie van het programma interne vorming:

'Voor mij is het een meerwaarde om dit binnen een interne vorming te kunnen volgen, net omdat het zo op maat is.'

'Je wordt gestimuleerd om aandacht te blijven hebben voor je individuele opleidingstraject van het volgende jaar.'

'Een collega die zijn pluskundigheid met andere collega's wil delen: dat is voor mij onbetaalbaar!'

'Ik volgde een interne vorming rond de 'ontwikkeling bij het jonge kind' (0-6 jaar). Voor mij was het een goede opfrissing van de ontwikkelingspsychologie van het jonge kind, waarbij we in de context van begeleiden van jonge kinderen met autisme soms wel eens vergeten wat 'normaal' of 'leeftijdsadequaat' gedrag is.'

'Het geeft de mogelijkheid om met collega's van de andere teams in contact te komen rond eenzelfde thema waarover we meer willen weten.'

HET LEERTRAJECT VAN EEN NIEUWE COLLEGA: HET VERHAAL VAN JANA

Ik ben Jana Wuyts en startte op 1 augustus 2022 als thuisbegeleider in team Vilvoorde. Het Raster is mijn eerste werkervaring, en wat voor eentje! De eerste maanden zijn een echte rollercoaster geweest. Het RIS (Raster Informatica Systeem) was voor mij een doolhof en de toren boeken die ik wilde lezen was niet te overzien. Autismes was voor mij nogal onbekend terrein. Maar door de goede ondersteuning van al mijn collega's is deze kennis snel gegroeid.

Ik ben in een rustige periode opgestart waardoor ik veel tijd had om mezelf in te lezen. Hierdoor voelde ik mezelf al snel wat zekerder. Samen met een collega binnenstappen in een gezin en de theorie kunnen koppelen aan de praktijk geeft mij altijd enorm veel energie! Wanneer je praktijkvoorbeelden ziet, blijft het uiteindelijk toch veel beter hangen. Al snel wist ik dat ik hier echt op mijn plaats zat.

Je krijgt veel kansen om jezelf te ontplooiën en te groeien. Alle materialen, tSCHAP (documentatiesysteem van de Liga Autisme Vlaanderen), de Autitheek en de verschillende vormingen zorgen ervoor dat je steeds geprikkeld wordt om bij te leren.

Ook de Rasteropleiding voor nieuwe medewerkers vond ik heel waardevol. GIO (Globale Individuele Ondersteuning), ComVoor (instrument voor communicatieonderzoek), visieteksten, strategische plannen, preventie, de In&Autibox (inleefparcours), netwerkversterkend werken en ga zo maar door. We hebben ze allemaal gezien. Uit elke vorming heb ik wel iets gehaald waarmee ik verder aan de slag ga. Ook wil ik zeker benadrukken dat de collega's die de vormingen gegeven hebben dit echt goed gedaan hebben! Er was steeds een fijne sfeer en ruimte voor feedback.

Anderzijds leerde je hier ook collega's kennen van de andere Rasterteams waarmee je ervaringen kon delen. Het deed me goed om te zien dat ik niet de enige was die nog zoekende is. Het was fijn om samen met mijn collega's te groeien en ik kijk ernaar uit om elkaar nog beter te leren kennen!

Mijn inwerkperiode was dus samengevat een groot avontuur. Ik heb een fantastische mentor, een warm team en een teamcoördinator die altijd voor ons klaarstaat. Ook dat wil ik zeker in de verf zetten! Ik bedank Het Raster voor deze mooie kans en ik kijk uit naar de komende jaren. Want één ding is zeker, elke dag leer ik iets nieuws en elke client is anders. Dat houdt de job boeiend!

**De Rasteropleiding voor
nieuwe medewerkers
vond ik heel waardevol.**

Tevredenheid van onze cliënten

Ook in 2022 zijn we benieuwd naar de tevredenheid van onze cliënten. De begeleiders staan uiteraard al tijdens een lopende begeleiding stil bij dit thema zodat ze waar nodig kunnen bijsturen. Wanneer een zorgpakket wordt afgesloten, wordt meteen een digitale vragenlijst verstuurd. Er is steeds ook de mogelijkheid om een papieren versie aan te vragen.

Dit jaar werden 1104 tevredenheidsvragenlijsten verstuurd, waarvan we er 301 terug kregen. Voor de groepsbegeleiding werden 43 van de 115 verstuurd vragenlijsten ingevuld. Voor de individuele begeleiding kregen we 258 van de 989 vragenlijsten terug. De tevredenheid is voor alle zorgpakketten gelijklopend.

De tevredenheid over het eerste contact met de dienst is ook dit jaar heel groot: 97% vindt dit een positieve ervaring. Het verkenningsgesprek stemt zelfs 99% van de respondenten positief. Het grootste deel (92%) van de respondenten geeft aan voldoende geïnformeerd te zijn over het aanbod van de dienst.

We zien dat er een grote tevredenheid is over het aantal gesprekken en 96% vindt dat de duur van de gesprekken goed is. Over de duur van de totale begeleiding merken toch wel heel wat cliënten op dat die periode voor hen te kort is: 'Jammer dat de begeleiding maar voor 1 jaar is, want we hebben er veel aan gehad!'

Maar liefst 97% van de respondenten geeft aan tevreden te zijn over de samenwerking met de begeleiders en met hun bezorgdheden bij hen terecht te kunnen. Het is dan ook begrijpelijk dat cliënten het moeilijk vinden als ze door omstandigheden een nieuwe begeleider toegewezen krijgen.

We zien dat bij groepsbegeleiding de doelstellingen nog vaker worden bereikt dan bij de individuele begeleiding. Het vooraf bepaalde programma en het contact met lotgenoten spelen hierin zeker een grote rol.

Wat de inhoud van de begeleiding betreft, geeft 96% aan dat ze tevreden zijn:

'Ik overdrijf niet als ik zeg dat ik niet zou zijn wie ik nu ben zonder Het Raster. En dat bedoel ik op de best mogelijke manier.'

'De gesprekken gaven ons steeds wat we nodig hadden op dat moment: een luisterend oor, een hart onder de riem, inzicht in de situaties en in het autisme, concrete tips en handvatten om mee te werken.'

Werken in Het Raster

Over 2022 erkent het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap Het Raster Antwerpen voor 3660 personeelspunten en Het Raster Vlaams-Brabant voor 2128 personeelspunten binnen de rechtstreeks toegankelijke hulp.

Het Raster ontvangt personeelsmiddelen van cliënten met een persoonlijk assistentiebudget of persoonsvolgend budget in punten en/of cash, ontvangt middelen uit het intersectoraal samenwerkingsverband 'één gezin één plan', kan beroepen op projectsubsidies voor de Autisme Chat en op het fonds Sociale Maribel.

Eind 2022 stelt Het Raster 104 personeelsleden tewerk: 82 begeleiders, 4 teamcoördinatoren, 11 administratieve medewerkers, 3 poetsvrouwen, 1 coördinator van de vrijwilligerswerking, 1 directeur zorg, 1 administratief directeur en 1 algemeen directeur.

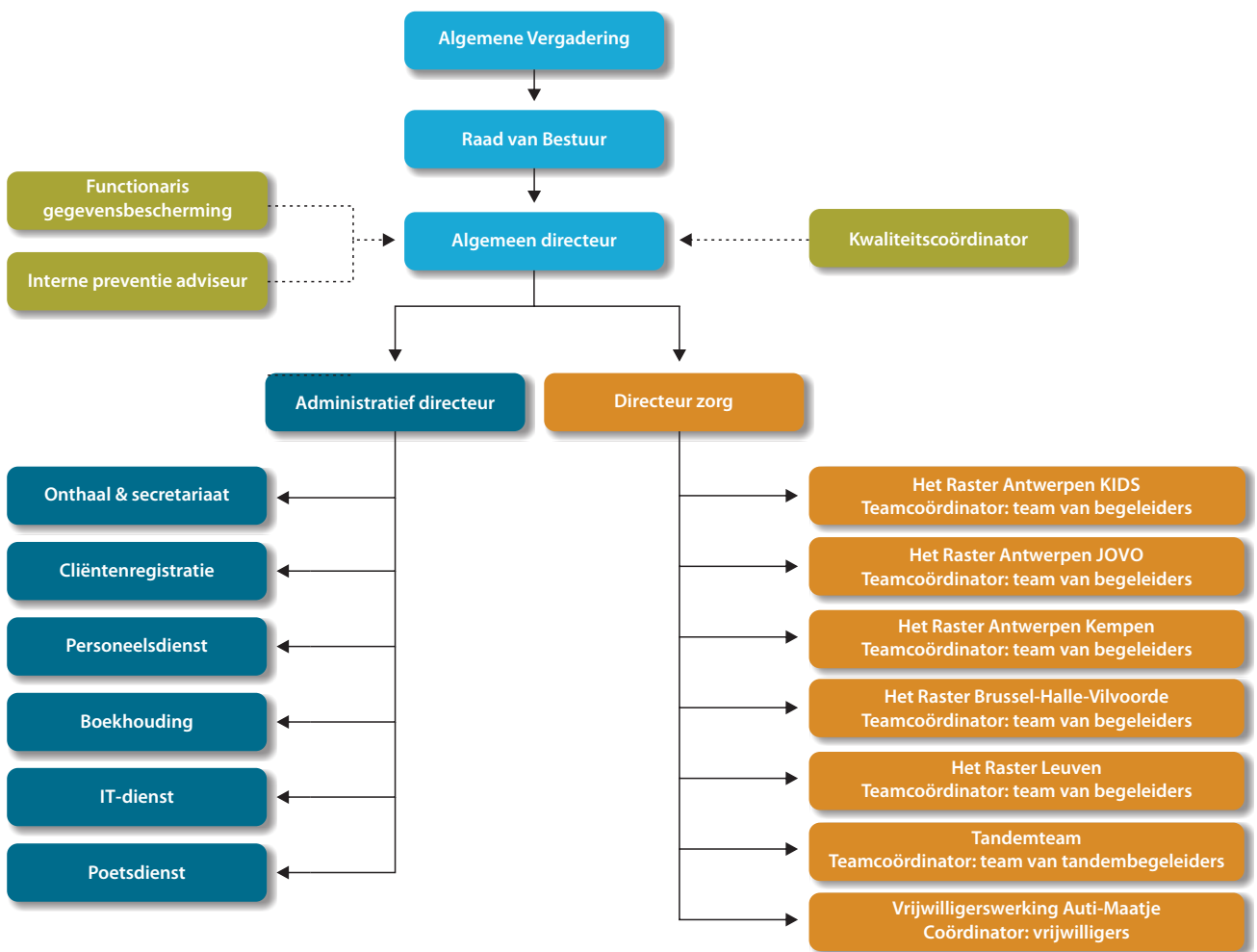
Het Raster is de afgelopen twee decennia sterk gegroeid en heeft zich ontplooid tot een dynamische organisatie die allerlei vormen van begeleiding biedt aan mensen met autisme en hun omgeving. De omgeving waarin we actief zijn, wijzigt snel en drastisch. De veranderingen van de laatste 5 jaar alleen al zijn indrukwekkend: de persoonsvolgende financiering werd ingevoerd in de sector ondersteuning personen met een handicap. Het wetgevend kader thuisbegeleiding hield op te bestaan en onze werking werd ingekanteld in de regelgeving Rechtstreeks Toegankelijke Hulp (RTH). Nu wil men in ijlt tempo deze RTH drastisch vernieuwen. Daartoe wordt in 2023 een projectfase ingevoerd. Met de conceptnota 'Vroeg en nabij' werden de eerste stappen gezet richting een eengemaakte jeugdhulp. Ondertussen dienden we af te rekenen met moeilijke coronajaren en werd onze sector hard getroffen door krapte op de arbeidsmarkt en een verhoogd personeelsverloop.

Dat alles stelt ons als organisatie voor grote uitdagingen. Daarom hebben we enkele jaren geleden onze organisatiestructuur hertekend en hebben we samen met de andere Vlaamse thuisbegeleidingsdiensten autisme de Liga Autisme Vlaanderen opgericht. Daar werken we goed en efficiënt samen.

We verwachten voor de komende 5 jaar niet meteen stabiliteit. De ingezette veranderingen zullen veel vergen van ons aanpassingsvermogen. Daarenboven weten we dat we in 2023 een bijzonder grote uitbreiding krijgen. In één klap wordt onze erkenning met haast 30% verhoogd. Deze extra capaciteit is bedoeld om nieuwe projecten op poten te zetten. En dat onder flinke tijdsdruk. We zullen minstens 20 extra personeelsleden moeten aanwerven en opleiden. Dat schept nieuwe mogelijkheden, maar het is ook een enorme uitdaging.

Het Raster streeft ernaar om zich als organisatie in harmonie met een snel veranderende omgeving voortdurend te blijven ontwikkelen om zo onze maatschappelijke opdracht maximaal te kunnen blijven waarmaken. Om voldoende goede mensen te vinden willen we ons op de arbeidsmarkt sterk profileren als een gezonde, innovatieve organisatie met grote maatschappelijke waarde, met een sterke missie en visie en met aantrekkelijke werkomstandigheden. We doen dat door contracten van onbepaalde duur aan te bieden, met voor de welzijnsector concurrentiële loon- en arbeidsvoorwaarden, uitstekende opleidingsmogelijkheden, jobs met een hoge graad van autonomie, een flexibele uurregeling en structureel thuiswerk, een aantrekkelijke vakantieregeling en professioneel ICT-materiaal. We gaan bij onze aanwervingen voor een weerspiegeling van de maatschappelijke diversiteit. Alle personen ongeacht leeftijd, afkomst, gender, geartheid, beperking of overtuiging zijn bij ons welkom.

Wereld Autisme Dag 2022

In 2022 lanceerden de Liga Autisme Vlaanderen, Participate, de Vlaamse Vereniging Autisme en de sterkmakers in autisme naar aanleiding van wereld autisme dag opnieuw een KeivoorAutisme – campagne in Vlaanderen. Op social media verschenen er onder de #KeivoorAutisme, tal van posts van mensen die een mooi beschilderde kei met een boodschap de wereld instuurden.

Nieuw was de verkoop van pins met het logo van de campagne en de ontmoetingsdag op de Blaarmeersen in Gent. En nieuw was ook het digitale vormingsaanbod waarvoor de thuisbegeleidingsdiensten autisme in Vlaanderen de handen in elkaar sloegen.

Waar we in 2021 vanuit Het Raster – omwille van corona - nog een beperkt digitaal aanbod lanceerden voor onze cliënten en hun netwerk, ter vervanging van het aanbod in onze traditionele autismede week, werd het in 2022 door de onderlinge samenwerking mogelijk in een breder digitaal aanbod te voorzien.

De films 'De wereld in mijn hoofd' en 'Ook dit is autisme!' werden digitaal aangeboden.

Het inleefpakket 'Radio Felix' werd voorgesteld aan geïnteresseerde leerkrachten. Daarnaast waren er enkele animatiefilmpjes te bekijken: 'Wat is autisme?', 'Hoe praat je met je kind over autisme?' en 'Een autismevriendelijke vakantie'. En er werd een voorstelling gemaakt rond veelgebruikte hulpmiddelen in functie van psycho-educatie en sensorische prikkelverwerking. Tenslotte waren er tal van webinars te bekijken: onder andere een basisvorming 'wat is autisme?', 'autisme op school', 'autisme en prikkelgevoeligheid'.

Tal van mensen maakten gebruik van dit aanbod: gemiddeld werden de films, animatiefilmpjes en webinars tussen de 100 en 200 keer bekeken. En er kwamen heel wat dankbare reacties en tevreden commentaren onze richting uit!

Medewerkers van Het Raster krijgen heel wat informatie van cliënten wanneer ze hun aanmelding in orde brengen en wanneer de begeleiding loopt. Als dienst zorgen we ervoor dat de verwerking van deze gegevens veilig en volgens de regels verloopt.

Nieuwe medewerkers worden ingelicht over de wettelijke principes van gegevensbescherming en de vertaling ervan voor de praktische werking. Het document 'veilig verwerken van gegevens' bevat de belangrijkste afspraken rond dit thema. Sensibilisering aan de hand van dit document vormt een terugkerend agendapunt op de eerste organisatorische vergadering van het jaar. In 2022 hebben we enkele documenten ontwikkeld die nog meer moeten waarborgen dat informatie veilig wordt bewaard.

Wanneer er toch fouten worden gemaakt tegen de GDPR-regels, worden deze meteen doorgegeven aan de functionaris gegevensbescherming (DPO).

Deze registreert ze en analyseert de situatie meteen op het risico van schending van de privacy. Er vinden dit jaar 5 incidenten plaats. Er wordt meteen actie ondernomen. Er zijn dit jaar geen verzoeken van cliënten in verband met het uitoefenen van hun rechten.

De DPO krijgt regelmatig vragen over beroepsgeheim. Waar GDPR handelt over het veilig verwerken van gegevens, draait beroepsgeheim over het al dan niet mogen delen van vertrouwelijke informatie die werd verkregen tijdens de hulpverlening. De teamcoördinatoren en de DPO hebben in 2022 een bijkomende opleiding gevolgd rond dit thema. Door een werkgroep wordt een interne vorming voor alle medewerkers voorbereid. Er komt een registratiesysteem voor vragen en besproken situaties zodat we cliënten en medewerkers nog beter kunnen ondersteunen in deze materie.

KEIvoorAutisme

Koop jij ook
een KEI-toffe pin?

2 april - WereldAutismeDag

Financiën

Zoals in de inleiding van dit jaarverslag vermeld was 2022 een moeilijk jaar voor Het Raster, ook op financieel vlak. Het niet behalen van onze erkenning heeft een financiële weerslag. Gelukkig kunnen we door een jarenlange doorgedreven en verantwoorde kostenbeheersing en het stelselmatig voorzichtig opbouwen van een financiële buffer deze tegenslag opvangen en blijft Het Raster financieel gezond. Het Raster behoudt immers een uitstekende liquiditeitspositie en een prima verhouding tussen eigen en vreemd vermogen. We blijven perfect in staat om onze financiële verplichtingen zowel op korte als op lange termijn na te komen en zijn in staat om de nodige investeringen door te voeren.

Door de pandemie hebben we de afgelopen 2 jaar versneld geïnvesteerd in performante hardware- en softwaretoepassingen om de begeleidingen online te continueren en deze op een veilige manier face to face te organiseren. We vinden het immers belangrijk dat ons personeel met de meest adequate hulpmiddelen en in een professionele omgeving met een efficiënte administratie kan werken. Zo blijven we ook voor toekomstige medewerkers een aantrekkelijke werkgever.

Naar de toekomst toe is dit een blijvend aandachtspunt. We moeten immers kwaliteitsvol, innovatief en flexibel kunnen blijven ondernemen. De inflatiepiek lijkt ondertussen over zijn hoogtepunt heen maar heeft natuurlijk een financiële impact nagelaten.

We hebben compenserende maatregelen voor ICT-materiaal, beschermingsmiddelen en een energiepemie van de overheid ontvangen maar de algemene conclusie is dat de inflatie een stijging van de werkingskosten heeft veroorzaakt. Bovendien zijn onze werkingsmiddelen al 13 jaar niet meer geïndexeerd. Dit is onaanvaardbaar!

We pleiten er bij onze subsidiërende overheid dan ook actief voor om onze subsidiëring aan de realiteit aan te passen. Bovendien zijn er de afgelopen jaren tal van nieuwe regelgevende verplichtingen op ons van toepassing zonder dat de subsidiëring daarin werd aangepast. Daarnaast nam de Vlaamse Overheid nog andere besparingsmaatregelen de voorbije periode. In 2015 werd er een algemene besparing van 1,07% doorgevoerd en in 2018 werd de omslagsleutel om personeelsmiddelen naar werkingsmiddelen om te zetten verlaagd. Bovendien werd die sindsdien niet meer geïndexeerd. De laatste jaren zien we ook een besparing op de organisatiegebonden middelen voor onze meerderjarige cliënten met een persoonsvolgend budget.

Onze werkgeverskoepel Het Vlaams Welzijnsverbond heeft de impact van deze en andere besparingsoefeningen becijferd en concludeert dat onze sector gecumuleerd ongeveer 600 miljoen euro aan werkingsmiddelen misloopt. Elke organisatie voelt dit, ook Het Raster. Besparingen leiden tot kostenbesparing, een efficiëntere organisatie en een zoektocht naar schaalvoordelen. Dit is echter niet oneindig en is zeker niet de finale oplossing. Onze werkingsmiddelen moeten aangepast worden aan de realiteit!

Vooruitblik op 2023 en de verdere toekomst

Eerder in dit jaarverslag kon je al lezen dat we eind december goedkeuring kregen voor zowat alle projecten die we indienden in het kader van de uitbreiding en de vernieuwing van de rechtstreeks toegankelijke hulp. In totaal krijgen we maar liefst 1611 bijkomende personeelspunten. Dat is meteen de grootste uitbreiding in de geschiedenis van Het Raster. Deze middelen zijn voorlopig nog projectmatig. Of ze structureel worden vanaf 2024, hangt af van de evaluatie.

Een eerste project dat werd goedgekeurd is 'R NXT LVL'. Hiermee willen we jongeren met autisme coachen bij de cruciale stappen die zij in het leven zetten in de overgang naar de volwassenheid: een opleiding volgen, gaan werken en zelfstandig(er) gaan wonen. De ontwikkelingen in deze levensfase gaan snel en vragen veel van het aanpassingsvermogen en de veerkracht van jonge mensen met autisme. Uit ervaring weten we dat velen van hen zonder de gepaste ondersteuning op dat moment volledig vastlopen. Na hun secundaire studies gaan ze niet verder studeren, ze zoeken geen werk, ze blijven zonder echte perspectieven en bij gebrek aan alternatieven bij hun ouders wonen. De psychosociale en economische impact is bijzonder groot. De voorbije twee jaar deden we al wat ervaring op met een voorloper van dit project. We gingen al aan de slag met een 30-tal jongeren van 17 tot 19 jaar, zowel rond het thema 'opleiding' als het thema 'werken'. Gezien de huidige regelgeving, beperkten we ons echter tot de gekende functies psychosociale begeleiding en groepsbegeleiding. Met de mogelijkheden die we nu krijgen, willen we dit veelbelovende project op volle kracht brengen.

We kregen ook groen licht voor het project 'Switch ON'. Voor kinderen vormt de school een belangrijke basis voor hun huidige en toekomstige participatie. Naast de voor de hand liggende cognitieve vaardigheden, leren kinderen samenwerken, een lange termijn doel bereiken en om te gaan met allerlei grote en kleine uitdagingen. Voor kinderen met autisme is deelnemen aan onderwijs echter allerm minst vanzelfsprekend. Veel vaker dan andere leerlingen in de lagere school zijn ze langdurig afwezig. Ook al hebben de hoge cijfers voor kinderen met autisme alles te maken met de aard van de beperking, toch betekent dit niet dat er niets aan te doen is. Vroegtijdig interveniëren kan een verschil maken. Met het project 'Switch ON' biedt Het Raster een preventieve aanpak voor schoolgaande kinderen met autisme die een verhoogd risico lopen om uit te vallen én een vroegtijdige interventie als het een kind niet meer lukt om onderwijs te volgen.

Nog een project waarvoor we middelen kregen is 'Hotspot Ondersteuning Handicap'. De thuisbegeleidingsdiensten uit zowel de provincie Antwerpen als de provincie Vlaams-Brabant slaan de handen in elkaar om samen met welzijnsactoren uit andere sectoren een integraal, gedifferentieerd en lokaal verankerd antwoord te bieden op ondersteuningsvragen van mensen met een (vermoeden van) handicap. In deze hotspots bundelen we onze expertise inzake verstandelijke beperking, autisme, gedrags- en emotionele stoornissen, motorische, visuele en auditieve beperkingen. Maar we werken er ook samen met ondersteuners uit andere sectoren. Denk maar aan jeugdhulp, CAW, OCMW, de Huizen van het Kind, de eerstelijnszones, het Geïntegreerd Breed Onthaal, de dienst ondersteuningsplan, de netwerken 'één gezin, één plan'. Betrachting is dat de handicap-specifieke ondersteuning vanuit onze sector nog meer wordt verbonden met ondersteuning vanuit reguliere diensten en andere sectoren. De ervaring leert ons dat in de samenwerking met de reguliere en andere sectoren, de eigen identiteit van elke partner cruciaal is. Pas dan kan meerwaarde ontstaan.

We gingen al aan de slag met een 30-tal jongeren van 17 tot 19 jaar, zowel rond het thema 'opleiding' als het thema 'werken'.

Tenslotte kregen we ook goedkeuring voor de kamp- en vakantiewerking voor personen met autisme en een normale begaafdheid. We organiseren die samen met onze partners van de Liga Autisme Vlaanderen. Eerder in dit jaarverslag kon je daar al meer over lezen. Dankzij deze bijkomende middelen, kunnen we dit aspect van onze werking verder uitbouwen.

Dankzij de grote uitbreiding die we kregen, zullen we in 2023 en 2024 heel wat nieuwe medewerkers kunnen aanwerven. Dat is heel goed nieuws, want daardoor zullen we tot een derde meer mensen met autisme ondersteuning kunnen bieden. Voorlopig lukt het ons meestal nog om onze vacatures relatief vlot ingevuld te krijgen. Hopelijk blijft dat zo, want in tijden van arbeidskrapte zijn wij als prestatiegesubsidieerde dienst bijzonder kwetsbaar. Onze subsidies hangen immers af van de prestaties die onze begeleiders leveren.

De vernieuwing van de rechtstreeks toegankelijk hulp bestaat in wezen uit drie elementen: de versoepeling van

de huidige bepalingen waardoor meer vraaggestuurde zorg mogelijk wordt, het uitdrukkelijk werken rond een aantal principes en doelstellingen waardoor de overheid meer kan bepalen naar welke projecten geld gaat en het opentrekken van RTH naar andere aanbieders en andere sectoren zoals de ouderenzorg, de centra algemeen welzijnswerk, de eerstelijnszones, de ziekenfondsen, de openbare besturen. Zo probeert de overheid in te spelen op nieuwe evoluties en uitdagingen in de gehandicaptenzorg.

Op basis van de lessen die worden getrokken uit de pilootfase zal in 2024 heel het systeem van de rechtstreeks toegankelijke hulp worden vernieuwd. Daar houden we ons hart voor vast. Er zijn zeker een aantal verbeteringen en bijstellingen mogelijk, maar volgens ons werkt het huidige systeem op zich naar behoren. In verhouding tot de beschikbare middelen kunnen we veel mensen flexibel een kwalitatief hoogstaande ondersteuning aanbieden. Het systeem laat ook toe om handicapspecifieke deskundigheid te delen met de reguliere en andere sectoren.

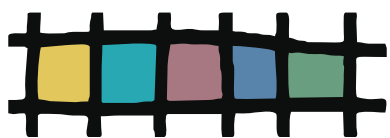

Dat neemt niet weg dat er nog steeds te weinig middelen zijn. Daardoor krijgen mensen soms minder ondersteuning dan ze zelf zouden willen. Daardoor zijn er nog steeds wacht-lijsten en aanmeldstops. Ook wij vinden dat onaanvaardbaar. Maar wij betwijfelen dat je dat oplost door het huidige systeem waarbij de overheid de diensten subsidieert, te vervangen door een persoonsvolgende financiering. Dat is nochtans waar de gebruikersverenigingen op aansturen. Wij menen dat het organiseren van een kwalitatief hoogstaande rechtstreeks toegankelijke ondersteuning van mensen met een handicap één van de kerntaken is van de Vlaamse overheid. De manier waarop de rechtstreeks toegankelijke ondersteuning in Vlaanderen wordt georganiseerd, zal de komende jaren ingrijpend veranderen. Via ons werkgeversverbond zullen we hierrond constructief met de overheid blijven samenwerken. We willen er mee voor zorgen dat de vernieuwingen die men wil doorvoeren, ook daadwerkelijk een meerwaarde inhouden voor de gebruikers. We zullen ook aandacht vragen voor de kwaliteit van de zorg en de werkdruk van onze begeleiders.

De overheid wil ook voluit gaan voor innovatie en digitalisering. Online hulp en blended care krijgen een gevalideerde plaats. Ook binnen Het Raster en de Liga Autisme Vlaanderen zullen we in 2023 kijken hoe we onze werking kunnen aanvullen met een aantal digitale toepassingen in de begeleiding van onze cliënten.

Tenslotte is een woord van dank op zijn plaats. Dank aan alle medewerkers van Het Raster. Hun engagement en werklust vormen de drijvende kracht van Het Raster. Zij dragen de waarden van Het Raster uit. Zij maken onze missie waar. Dank aan onze bestuurders voor hun daadkracht en wijsheid. Zij vormden de voorbije jaren de rots in de branding. Dank aan al onze partners in de zorg, het VAPH en alle mensen en organisaties die Het Raster in 2022 financieel hebben gesteund; dankzij hen kunnen wij onze plannen waarmaken. Dank aan al onze cliënten die hun vertrouwen in ons stellen en ons steeds weer uitdagen om het beste in onszelf naar boven te halen. Alleen daardoor kunnen we doen waarvoor we bestaan: mee bouwen aan een kwaliteitsvol leven in een open samenleving voor elke persoon met autisme en zijn omgeving!

HET RASTER vzw
BEGELEIDING RONDOM AUTISME

Het Raster vzw
Boomsesteenweg 510A
2020 Antwerpen
Tel 03 830 35 89
info@hetraster.be

www.hetraster.be